

Τ.Ε.Ι Π Α Τ Ρ Ω Ν

ΕΧΟΛΗ

ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ

Λ Ο Γ Ι Σ Τ Ω Ν

Ν Ο Μ Ι Κ Η Κ Α Ι Λ Ο Γ Ι Σ Τ Ι Κ Η
Α Ν Τ Ι Μ Ε Τ Ω Π Ι Ε Η Τ Η Σ Π Τ Ω Χ Ε Υ Σ Η Σ
Τ Ω Ν Ε Π Ι Χ Ε Ι Ρ Η Σ Ε Ω Ν *

Οι σπουδαστές

Δήμου Βασιλική
Κωνσταντίνος Κονάκης

Εισηγητής
Ευάγγελος Καρκούλιας

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	2492
----------------------	------

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Γ Ε Ν Ι Κ Α

§1	Τι είναι πτώχευση	5
§2	Η πτώχευση ως αυτοτελές σύστημα κανόνων	5
§3	Αναγκαιότητα του πτωχευτικού δικαίου	6
	Αίτια Πτωχεύσεων	8
	Κήρυξη της πτώχευσης	18

Μ Ε Ρ Ο Σ Π Ρ Ω Τ Ο

	Προϋποθέσεις Κήρυξης της πτώχευσης	20
--	------------------------------------	----

Γ ε ν ι κ ά

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Π Ρ Ω Τ Ο

I Πτωχευτική ικανότητα

		20
--	--	----

§1	Πτωχευτική ικανότητα φυσικών προσώπων	21
§2	Πτωχευτική ικανότητα των εταιρειών	24
	2α Πτώχευση Ο.Ε., Ε.Ε.	25
	2β Πτώχευση Α.Ε., Ε.Π.Ε.	26
	2γ Πτώχευση εταιρειών διαφόρων μορφών	27

II Παύση Πληρωμών

		30
--	--	----

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο

ΤΥΠΙΚΗ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΗ

Γενικά

		34
--	--	----

§1	Δικαίωμα του πιστωτή	34
§2	Πρόκληση κήρυξης της πτώχευσης με δήλωση του οφειλέτη	37
§3	Αυτεπάγγελτη κήρυξη της πτώχευσης	38
§4	Δικαστική απόφαση κήρυξης της πτώχευσης	39
§5	Ένδικα Μέσα	40

Μ Ε Ρ Ο Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΥΝΕΠΙΕΣ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΤΟΧΟ

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Π Ρ Ω Τ Ο

I. Ευνέπειες προσωπικής φύσης

§1	Περιορισμοί προσωπικής ελευθερίας και	44
----	---------------------------------------	----

μειωτικές κυρώσεις

II. Συνέπειες περιουσιακής φύσης

§1 Πτωχευτική απαλλοτρίωση	45
§2 Πτωχευτική περιουσία	46

III. Συνέπειες δικονομικής φύσης 49

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο

ΣΥΝΕΠΕΙΔΕ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΥΣ ΠΙΣΤΩΤΕΣ

§1 Κατηγορίες πιστωτών	51
§2 Ομάδα των πιστωτών	54

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Τ Ρ Ι Τ Ο

ΣΥΝΕΠΕΙΔΕ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΖΥΓΟ ΤΟΥ ΠΤΩΧΟΥ 56

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Τ Ε Τ Α Ρ Τ Ο

ΣΥΝΕΠΕΙΔΕ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΥΠΟΧΡΕΟΥΣ 58

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Π Ε Μ Π Τ Ο

Πτωχευτική διεκδίκηση

§1 Περί διεκδίκησης στην πτώχευση	59
§2 Διεκδίκηση Κινητών	60
§3 Διεκδίκηση του τιμήματος	61
§4 Διεκδίκηση Αξιογράφων	61
§5 Διεκδίκηση από τον πωλητή	62
§6 Διαδικασία της διεκδίκησης στην πτώχευση	63

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Κ Τ Ο

ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΑΜΦΟΤΕΡΟΒΑΡΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ 64

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Β Δ Ο Μ Ο

Πτωχευτική ανάκληση

§1 Γενικά	66
§2 Δικαιούχος προς άσκηση της ανάκλησης	67
§3 Περί του δικαιώματος της ανάκλησης	68
§4 Διακρίσεις των ανακαλούμενων πράξεων	69
§5 Αναγκαιότητα δικαστικής απόφασης	69
§6 Ανάκληση κατά την πτώχευση θανόντος	70
§7 Πράξεις ανακλητέες από το Νόμο	71

7α	Ετεροβαρείς πράξεις	72
7β	Πληρωμή μη ληξιπρόθεσμων χρεών	72
7γ	Ανώμαλη πληρωμή ληξιπρόθεσμων χρεών	73
7δ	Σύσταση Εμπράγματος ασφάλειας προς εξασφάλιση προγενέστερης οφειλής	74
§8	Κατ' ευχέρεια ανακλητές πράξεις	75

Μ Ε Ρ Ο Σ Τ Ρ Ι Τ Ο
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

Γ ε ν ι κ ά 78

Κ ε φ ά λ α ι ο Π ρ ώ τ ο

Όργανο της πτώχευσης

§1	Πτωχευτικό δικαστήριο	79
§2	Εισηγητής δικαστής	81
§3	Ο σύνδικος	82
§4	Η συνέλευση των πιστωτών	88
§5	Ο πτωχός	88

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο
ΠΑΥΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

Γ ε ν ι κ ά 89

§1	Αποτελέσματα της παύσης των εργασιών	89
1α	Ανάληψη ατομικών καταδικωκτικών μέτρων από τους πιστωτές	90
1β	Κήρυξη του πτωχού συγγνωστού	90
§2	Νομική φύση της παύσης των εργασιών	91
§3	Ανάκληση της απόφασης για κήρυξη της παύσης των εργασιών	91

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Τ Ρ Ι Τ Ο
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

§1	Διαπίστωση και διασφάλιση της πτωχευτικής περιουσίας	92
§2	Αντικείμενα σφραγιστέα και μη	94
§3	Αποσφράγιση Απογραφή	95

§4 Διοίκηση της πτωχευτικής περιουσίας	96
4α Οι εξουσίες του συνδίκου	96

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Τ Ε Τ Α Ρ Τ Ο

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ 100

§1 Αναγγελία των απαιτήσεων	100
§2 Διαδικασία της επαλήθευσης	101
2α Ορκοδοσία πιστωτή	
§3 Αντιρρήσεις κατά την εξέλεξη των πιστώσεων	102

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Π Ε Μ Π Τ Ο

ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ

§1 Γενικά	103
§2 Έννοια και σκοπός του πτωχευτικού συμβιβασμού	103
§3 Προϋποθέσεις κατάρτισης του πτωχευτικού συμβιβασμού	105
§4 Αποτελέσματα του πτωχευτικού συμβιβασμού	107
§5 Ακύρωση του πτωχευτικού συμβιβασμού	108

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Κ Τ Ο

ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΩΝ

§1 Γενικά	109
§2 Εκκαθάριση του ενεργητικού	110
2α Εκποίηση κινητών πραγμάτων και απαιτήσεων	111
2β Εκποίηση ακινήτων	111
§3 Εκκαθάριση παθητικού	112
§4 Κλείσιμο της ένωσης	114
§5 Κήρυξη του πτωχού Συγγνωστός	114

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Β Δ Ο Μ Ο

ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ 115

Γενικά

§1 Λόγοι αποκατάστασης	115
§2 Εφαρμογή της αποκατάστασης	116
§3 Αποτελέσματα της αποκατάστασης	117

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ο Γ Δ Ο Ο

Εξυγίανση των Επιχειρήσεων	118
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	121

Γ Ε Ν Ι Κ Α

§ 1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΠΤΩΧΕΥΣΗ

Π τ ῶ χ ε υ σ η είναι η νομική κατάσταση του εμπόρου που παύει τις πληρωμές του. Δηλαδή προηγείται μια πραγματική κατάσταση, κατά την οποία ο έμπορος λόγω οικονομικής αδυναμίας δεν μπορεί να πληρώσει τους πιστωτές του και στη συνέχεια με απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου επιβεβαιώνεται η κατάσταση αυτή και ειδικότερα με την κήρυξη του εμπόρου σε κατάσταση πτωχεύσεως.

§ 2 Η ΠΤΩΧΕΥΣΗ ΩΣ ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΝΟΝΩΝ

Το πτωχευτικό Δίκαιο αποτελεί μέρος του Εμπορικού Δικαίου καθώς αναφέρεται στους εμπόρους. Σύμφωνα με το Ελληνικό πτωχευτικό Δίκαιο, πτωχευτική ικανότητα έχουν μόνο οι έμποροι φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Το πτωχευτικό Δίκαιο εφαρμόζεται σε περίπτωση οικονομικής κατάρρευσης του οφειλέτου εμπόρου.

Κύριος σκοπός του Πτωχευτικού Δικαίου είναι η ικανοποίηση των πιστωτών του πτωχεύσαντος κατά τρόπο που να εξασφαλίζει την τήρηση της αρχής της ισότητας μεταξύ των πιστωτών. Από τη μια πλευρά το πτωχευτικό δίκαιο είναι αισθηματικά αρνητικό γιατί οι διαδικασίες του έχουν ως αποτέλεσμα ο πτωχεύσας έμπορος να τίθεται εκτός ανταγωνισμού, να χάνει την εμπορική του ικανότητα, να

στιγματίζεται ηθικά με διάφορους περιορισμούς και να χάνει την εξουσία διάθεσης και διαχείρισης της περιουσίας του την οποία αναλαμβάνει ο σύνδικος της πτώχευσης. Από την άλλη πλευρά όμως αποτελεί δίκαιο αναγκαίο, όταν αποβλέπουμε στους δανειστές του πτωχεύσαντα εμπόρου και στο ευρύτερο συμφέρον της κοινωνίας για μια υγιή πίστη και συναλλαγή.

Το πτωχευτικό δίκαιο διαχωρίζεται σε ένα ουσιαστικό μέρος στο οποίο εξετάζονται οι προϋποθέσεις κήρυξης της πτώχευσης και τα αποτελέσματά της και σε ένα δικονομικό στο οποίο ερευνάται η οργάνωση και η πορεία της πτώχευσης.

Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω το πτωχευτικό δίκαιο ρυθμίζει μια κατάσταση, την πτώχευση και παρουσιάζεται σαν ολοκληρωμένο αυτοτελές σύστημα κανόνων δικαίου οι οποίοι με βάση την αρχή της ισότητας, αποσκοπούν στην σύμμετρη ικανοποίηση των πιστωτών από την εκποίηση της περιουσίας του οφειλέτη εμπόρου.

§ 3 ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Στις εμπορικές συναλλαγές η κατάσταση συνεχώς διαφοροποιείται με αποτέλεσμα να μεταβάλλεται η θέση του νομοθέτη. Οι περισσότεροι έμποροι αγοράζουν τα προϊόντα τους επί πιστώσει και η ακριβόχρονη εκπλήρωση των υποχρεώσεων δεν είναι θέμα που αφορά μόνο τον οφειλέτη

και τον δανειστή, γιατί η μη πληρωμή των χρεών από τον οφειλέτη αποτελεί μια κατάσταση που είναι πηγή αβεβαιότητας και ανασφάλειας για τις όλες συναλλαγές γενικότερα.

Το πτωχευτικό δίκαιο αποδίδει στη θεμελιώδη διαμόρφωσή του τον τρόπο κατά τον οποίο η έννομη τάξη αντιδρά σε ένα γεγονός αρχικά οικονομικής σημασίας, την οικονομική πτώση του οφειλέτη εμπόρου.

Εάν η έννομη τάξη δεν αντιμετώπιζε ειδικά αυτό το συμβάν τότε θα εφαρμόζονταν οι γενικές διατάξεις του κοινού δικονομικού δικαίου.

Η πτώχευση έχει κάποια πλεονεκτήματα σύμφωνα με τα οποία υπερτερεί απέναντι στο σύστημα του κοινού δικονομικού δικαίου.

α) Ο θεσμός της πτώχευσης αποτελεί ένα οργανωμένο σύστημα. Η πτώχευση είναι νομική κατάσταση που δημιουργείται με δικαστική απόφαση.

β) Ο Έμπορος που πτώχευσε υφίσταται προσωπικές μειώσεις και κυρώσεις. Δεν έχει δικαίωμα να ασκεί δημόσιο ή δημοτικό λειτούργημα. Στερείται του δικαιώματος να ασκεί το εμπορικό επάγγελμα. Μπορεί

δηλαδή να διενεργεί εμπορικές πράξεις, όχι όμως και να αποκτήσει την εμπορική ιδιότητα και πάλι.

γ) Παύει να έχει το δικαίωμα διοικήσεως

(διαχειρήσεως και διαθέσεως) της περιουσίας του. Αυτό ονομάζεται πτωχευτική απαλλοτρίωση. Δηλαδή η περιουσία την οποία έχει αποκτήσει ο έμπορος μέχρι την ημέρα της πτωχεύσεώς του αποτελεί πλέον χωριστή ομάδα, την πτωχευτική περιουσία πάνω στην οποία δεν έχει καμία εξουσία ο πτωχός και η οποία προορισμό έχει την ικανοποίηση των πιστωτών.

δ) Οι δανειστές συνενώνονται σε ομάδα που επιβάλλεται από τον νόμο, έτσι ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις που έχουν απέναντι στον οφειλέτη έμπορο αναλογικά.-

Α Ι Τ Ι Α Π Τ Ω Χ Ε Υ Σ Ε Ω Ν

Η δημοσίευση των συνολικών μεγεθών της οικονομίας συγκεντρώνει πάντα την προσοχή των οικονομικών φορέων καθώς σε αυτά απεικονίζονται σε μεγάλο βαθμό η πορεία και οι προοπτικές της. Πολύ σημαντικοί όμως είναι και οι "δείκτες ασφυξίας" της αγοράς, καθώς αποτελούν επιπλέον και μια ένδειξη για τις κοινωνικές επιπτώσεις των οικονομικών εξελίξεων. Όσο ενδεικτικά και να είναι τα μακροοικονομικά μεγέθη, η αγορά δίνει κάθε μήνα το δικό της στίγμα, φανερώνοντας τις δυνατότητες των επιχειρήσεων να συνεχίσουν την λειτουργία τους και να εξοφλούν τους λογαριασμούς τους.

Οι κυριότεροι από τους δείκτες ασφυξίας είναι η αξία των

ακάλυπτων επιταγών και των απλήρωτων συναλλαγματικών που διακινούνται μέσω του τραπεζικού συστήματος καθώς και ο αριθμός των πτωχεύσεων. Οι εμπορικές συναλλαγές είναι βασικά "πιστωτικές" ταυτόχρονα όμως είναι ακριβόχρονης εκτέλεσης. Καταλαβαίνουμε λοιπόν πως η έλλειψη δυνατότητας του οφειλέτη να πληρώσει τα χρέη του την δεδομένη χρονική στιγμή όπου λήγουν οι υποχρεώσεις του τον οδηγεί στην πτώχευση ενώ ταυτόχρονα γεμίζει η "αγορά" με ακάλυπτους τίτλους και απαιτήσεις.

Η εξέλιξη αυτών των δεικτών τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.

Ξεκινώντας από τους δύο πρώτους δείκτες βλέπουμε ότι η τάση μέχρι το 1993 ήταν έντονα αυξητική, αλλά στη συνέχεια ανακόπηκε. Αν και αυτό ισχύει τόσο για τις ακάλυπτες επιταγές όσο και για τις απλήρωτες συναλλαγματικές, μεγαλύτερο συγκριτικά ρυθμό αύξησης παρουσιάζουν οι πρώτες που παραμένει θετικός σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο, ενώ ο ρυθμός των απλήρωτων συναλλαγματικών είναι αισθητά χαμηλότερος.

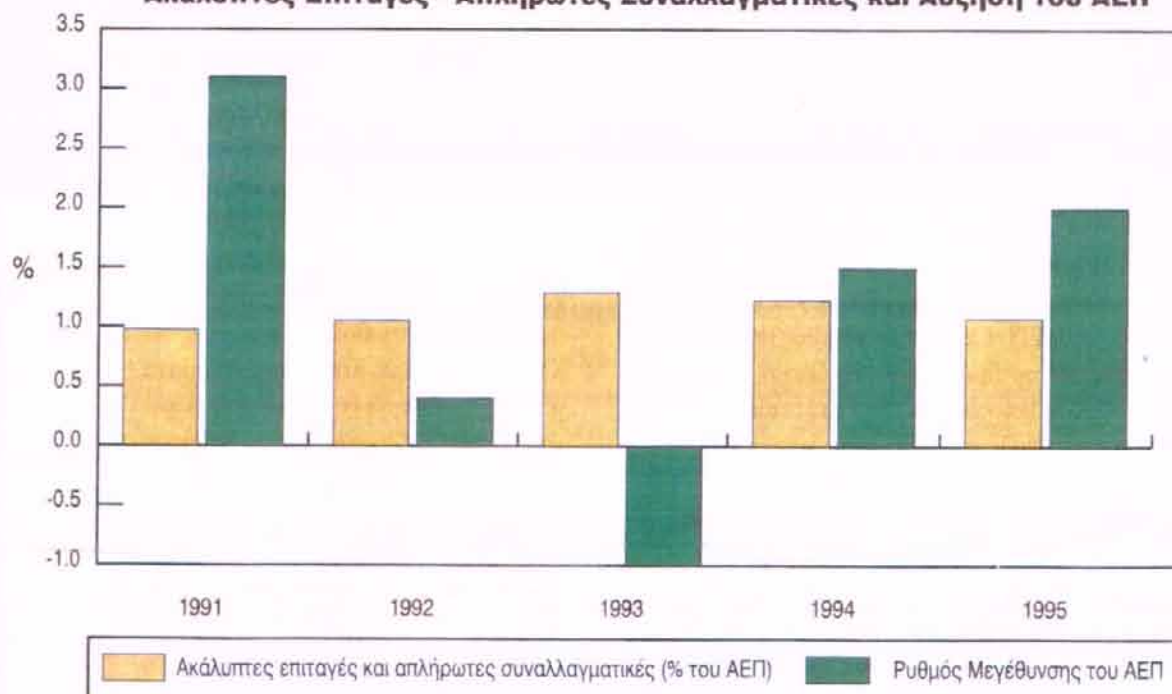
Αυτό οφείλεται στη γενίκευση της χρήσης της επιταγής σαν μέσο πίστης (αντί για μέσο πληρωμής), με αντίστοιχο περιορισμό της χρήσης συναλλαγματικών. Εξετάζοντας τα δύο μεγέθη συνολικά, διαπιστώνουμε ότι η αύξησή τους μετά το 1993 είναι πολύ μικρή.

Πίνακας 1

	Ακάλυπτες επιταγές		Απλήρωτες συναλλαγματικές		Σύνολο απλήρωτων οφειλών		Κηρυχθείσες πτωχεύσεις	
	εκατ. δρχ.	% Μεταβολή	εκατ. δρχ.	% Μεταβολή	εκατ. δρχ.	% Μεταβολή	Αριθμός πτωχεύσεων	% Μεταβολή
1991	76.075		81.952		158.027		785	
1992	103.567	36,14	93.092	13,59	196.659	24,45	808	2,93
1993	159.695	54,19	112.242	20,57	271.937	38,28	875	8,29
1994	179.142	12,18	112.324	0,07	291.466	7,18	885	1,14
1995	184.817	3,17	99.913	-11,05	284.730	-2,31	1396	57,74
1995*	118.128		69.473		187.601		1123	
1996*	137.124	16,08	67.527	-2,80	204.651	9,09	1060	-5,61

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

Ακάλυπτες Επιταγές - Απλήρωτες Συναλλαγματικές και Αύξηση του ΑΕΠ

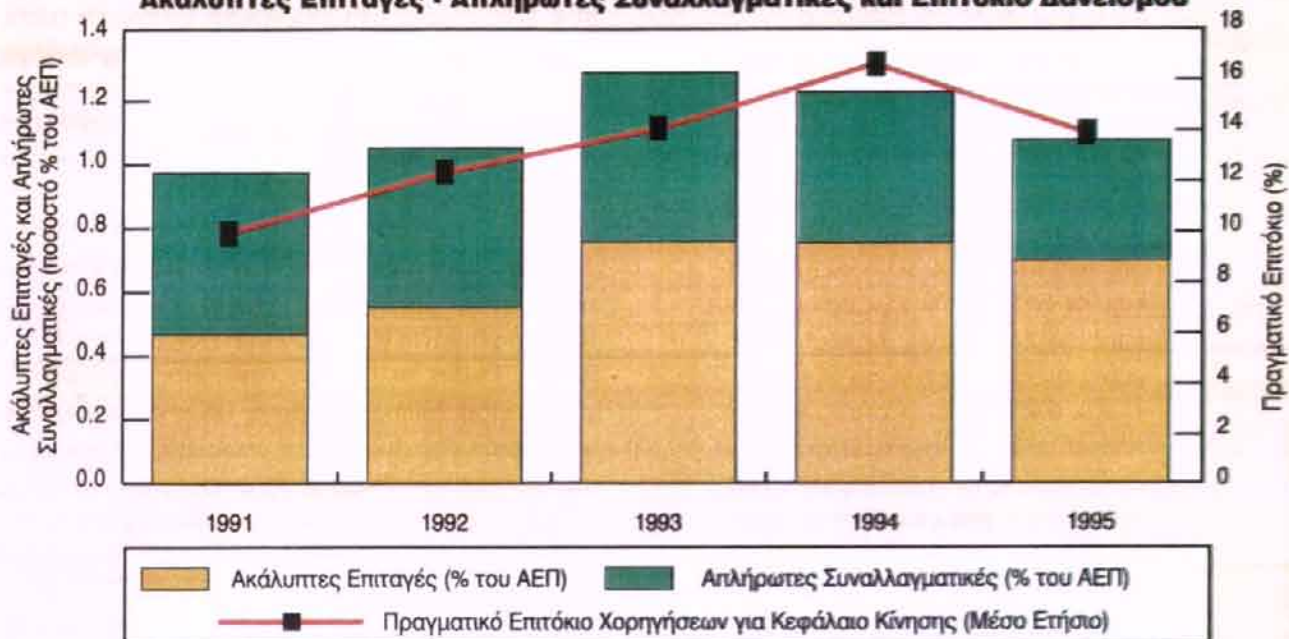
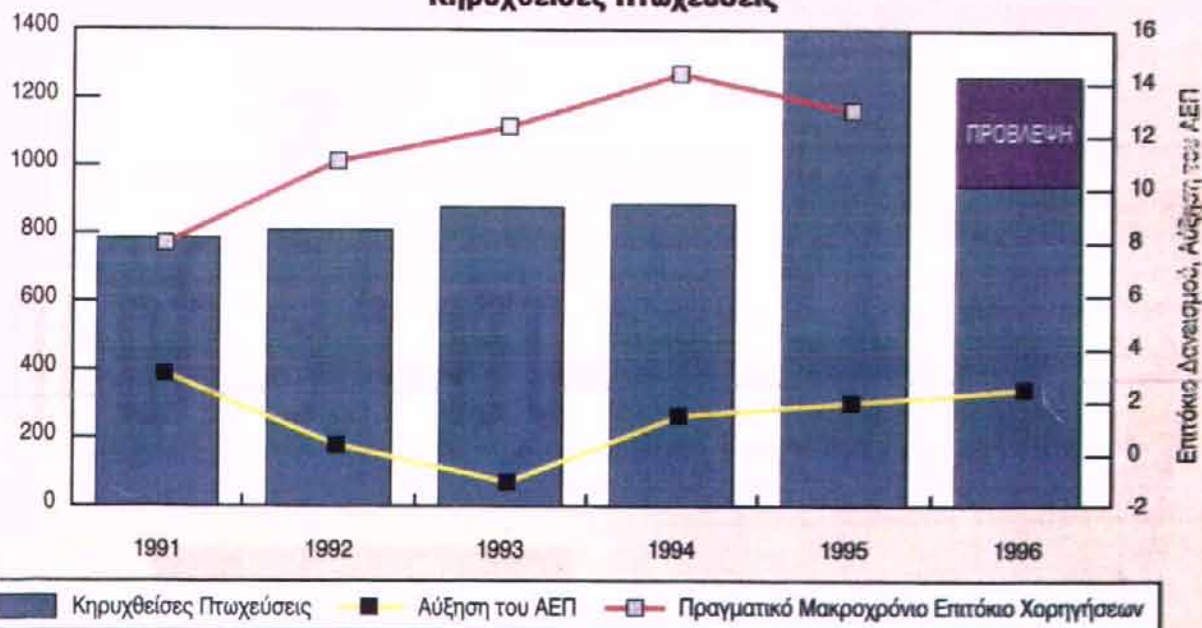

Καθώς τα μεγέθη αυτά επηρεάζονται από την εξέλιξη της οικονομικής δραστηριότητας και το επίπεδο τιμών, ακριβέστερο δείκτη της ασφυξίας της αγοράς αποτελούν τα ποσοστά τους στο εθνικό προϊόν, δηλαδή το ΑΕΠ (Διάγραμμα 1), όπου παρουσιάζεται επίσης, για λόγους σύγκρισης και ο ρυθμός μεγένθυσης του ΑΕΠ. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το σύνολο των ακάλυπτων επιταγών και απλήρωτων συναλλαγματικών ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξανόταν σημαντικά μέχρι το 1993, για να αντιστραφεί αυτή η πορεία στη συνέχεια.

Βιδικώτερα διαπιστώνεται μια αντίστροφη σχέση μεταξύ των δύο μεγεθών, καθώς η ασφυξία της αγοράς αυξάνεται, όπως είναι φυσικό, την περίοδο ύφεσης 1992-93 και μειώνεται στη συνέχεια που η οικονομία της χώρας εισήλθε στη φάση της ανάκαμψης. Κατά συνέπεια η οικονομική συγκυρία έχει σημαντική επίδραση στο κλίμα ασφυξίας της αγοράς.

Αυτό αν και είναι αναμενόμενο, ενισχύεται και από άλλους παράγοντες, όπως είναι η χρηματοοικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων. Η χρηματοδότηση του εμπορίου και της βιομηχανίας γίνεται με ξένα κεφάλαια ιδίως τραπεζών με υπέρογκα επιτόκια.

Θέμα διεθνώς συζητούμενο είναι η ενδεχόμενη ευθύνη των πιστωτικών ιδρυμάτων σε περίπτωση μη εξυγιαντικής χρηματοδότησης επιχειρήσεων που βρίσκονται σε κρίση αλλά

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2**Ακάλυπτες Επιταγές - Απλήρωτες Συναλλαγματικές και Επιτόκιο Δανεισμού****ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3**
Κηρυχθείσες Πτωχεύσεις

όχι υπό κατάρρευση ή αντίθετα χορήγησης πιστώσεων σε μη βιώσιμες επιχειρήσεις με αποτέλεσμα την ακόμα μεγαλύτερη διόγκωση των χρεών τους.

Αυτές οι επιχειρήσεις εμφανίζουν πολύ υψηλό δείκτη Δανειακής Επιβάρυνσης και αντίστροφα πολύ χαμηλό δείκτη Ρευστότητας.

Αδυναμία πληρωμών οφείλεται επίσης και στην υπερχρέωση.

Η έννοια της υπερχρέωσης υποδηλώνει την περιουσιακή κατάσταση της επιχείρησης και απεικονίζεται λογιστικά με την υπέρβαση των ενεργητικών από τα παθητικά στοιχεία.

Είναι δυνατόν μια επιχείρηση τα ενεργητικά της στοιχεία να υπερβαίνουν τα παθητικά, αλλά να μην έχει ρευστό ή ρευστοποιήσιμα ενεργητικά στοιχεία.

Ειδικότερα το γεγονός ότι πολλές επιχειρήσεις στην Ελλάδα συχνά αναγκάζονται να μην ακολουθούν τη βασική χρηματοδοτική αρχή, ότι δηλαδή το πάγιο ενεργητικό πρέπει να καλύπτεται από ίδια κεφάλαια και μακροχρόνιες υποχρεώσεις, τις καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτες σε περιόδους ύφεσης.

Σημαντική επίδραση στο ποσοστό των ακάλυπτων επιταγών και συναλλαγματικών έχει, επίσης το κόστος δανεισμού από τις Τράπεζες που μεταφέρεται και στις πιστώσεις μεταξύ των επιχειρήσεων. Ειδικότερα, το επιτόκιο χορηγήσεων για κεφάλαιο κίνησης, που αποτελεί την κύρια εναλλακτική

λύση του έμμεσου δανεισμού από επιχειρήσεις μέσω συναλλαγματικών ή μεταχρονολογημένων επιταγών, ήταν μέχρι το 1994 σταθερά υψηλότερο από 27% και οπωσδήποτε μεγαλύτερο από την απόδοση.

Επιπλέον η μείωσή του ακολούθησε τη μείωση του πληθωρισμού με πολύ βραδύτερους ρυθμούς, ιδίων και ξένων κεφαλαίων, με συνέπεια την αύξηση του πραγματικού επιτοκίου. Η κατάσταση αυτή αντιστράφηκε κατά το 1995 (όπου τα επιτόκια για κεφάλαιο κίνησης μειώθηκαν κατά περισσότερο από 5 ποσοστιαίες μονάδες) καθώς και τους πρώτους μήνες του 1996, συντελώντας σε μείωση και σε πραγματικούς όρους.

Ο παράγοντας αυτός σίγουρα επέδρασε συμπληρωματικά της ανάκαμψης που αναφέρθηκε προηγουμένως, με αποτέλεσμα τη δραστική μείωση των ακάλυπτων επιταγών και απλήρωτων συναλλαγματικών ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Αυτό φαίνεται και στο Διάγραμμα 2, όπου το πραγματικό επιτόκιο για κεφάλαιο κίνησης και το ποσοστό των ακάλυπτων επιταγών και απλήρωτων συναλλαγματικών στο ΑΕΠ κινούνται σε γενικές γραμμές στην ίδια κατεύθυνση. Οι δύο παράγοντες που αναφέρθηκαν - το πραγματικό επιτόκιο και ο ρυθμός του ΑΕΠ - είναι οι κυριότεροι μεταξύ αυτών που προσδιορίζουν το ποσοστό των απλήρωτων οφειλών στο ΑΕΠ, καθώς εκτιμάται ότι κατά μέσο όρο τα δύο τρίτα κάθε αύξησης ή μείωσης του ποσοστού οφείλονται στην επίδρασή

τους αλλά και σε κακούς και άσχημους επιχειρηματίες.

Η αξία των ακάλυπτων επιταγών και απλήρωτων συναλλαγματικών είναι ένδειξη κυρίως των προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις. Οι δυσχέρειες αυτές αναφέρονται στη βραχυχρόνια περίοδο αν και πολλές φορές ξεκινούν από μακροχρόνια προβλήματα. Τέτοιο πρόβλημα είναι η δυσμενής χρηματοδοτική διάρθρωση πολλών επιχειρήσεων όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Τα βραχυχρόνια προβλήματα συνήθως μπορούν να αντιμετωπισθούν. Έτσι τις περισσότερες φορές το θέμα μιας ακάλυπτης επιταγής λύνεται με διακανονισμό.

Ακριβέστερη ένδειξη για τα μακροχρόνια προβλήματα στην αγορά αποτελεί ο αριθμός των πτωχεύσεων.

Πράγματι, όπως φαίνεται και στο Διάγραμμα 3 οι πτωχεύσεις διατήρησαν αυξητική τάση, η οποία πάντως επηρεάστηκε από την οικονομική συγκυρία, κάτι που είναι περισσότερο εμφανές για το 1993 το έτος της μεγαλύτερης ύφεσης.

Επίσης το 1994 που ήταν έτος ανάκαμψης οι πτωχεύσεις αυξήθηκαν ελάχιστα.

Όπως και με τις απλήρωτες συναλλαγματικές και τις ακάλυπτες επιταγές, αυξητικά στον αριθμό των πτωχεύσεων επιδρά και το κόστος δανεισμού. Έτσι η αυξητική πορεία των πτωχεύσεων υποδαυλίστηκε μέχρι και το 1994 από την

αντίστοιχη πορεία των μακροχρόνιων επιτοκίων χορηγήσεων. Αυτό όμως που προκαλεί εντύπωση είναι η μεγάλη αύξηση του 1995, οπότε ο αριθμός των πτωχεύσεων αυξήθηκε σχεδόν κατά 60% παρά τη σημαντική μεγένθυση του ΑΕΠ και τη μείωση των επιτοκίων χορηγήσεων σε πραγματικούς όρους.

Κατά το πρώτο επτάμηνο του 1996 ο αριθμός των πτωχεύσεων μειώθηκε αισθητά σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 1995 ακολουθώντας την περαιτέρω πτώση των πραγματικών επιτοκίων χορηγήσεων και την αύξηση του ρυθμού του ΑΕΠ.

Ωστόσο το μέγεθος αυτό ξεπερνάει κατά πολύ τον αριθμό των πτωχεύσεων για το 1994 συνολικά, παρά το γεγονός, ότι τόσο τα επιτόκια χορηγήσεων, όσο και ο ρυθμός του ΑΕΠ είναι κατά το τρέχον έτος σε πολύ καλύτερα επίπεδα από αυτά του 1994.

Τα αίτια για αυτήν την εξέλιξη οφείλονται ασφαλώς σε μη ποσοτικά μετρήσιμους παράγοντες και ειδικότερα στην εφαρμογή από το 1995 του αντικειμενικού συστήματος φορολόγησης, με το οποίο επιβλήθηκαν υπερβολικά σε πολλές περιπτώσεις φορολογικά βάρη στις μικρές επιχειρήσεις - που είναι οι περισσότερες. Όπως μάλιστα μπορούμε να δούμε και στο Διάγραμμα 3, η μεταβολή του αριθμού των πτωχεύσεων από έτος σε έτος είναι σχετικά μικρή σε σύγκριση με τη μεγάλη αύξηση του 1995, τη χρονιά δηλαδή που επήλθε η εν λόγω θεσμική αλλαγή. Αυτό

αποδεικνύει ότι η επίδραση του παράγοντα αυτού είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτή των άλλων δύο.

Επίσης πρέπει να αναφερθεί ότι οι πτωχεύσεις αντανakλούν σε κάποιο βαθμό διαρθρωτικές μεταβολές. Το γεγονός ότι κλείνουν κυρίως μικρά καταστήματα και επιχειρήσεις προς όφελος λίγων μεγάλων είναι ενδεικτικό της παγκόσμιας τάσης για συγκέντρωση της παραγωγής σε μεγάλες μονάδες που οφείλεται σε λόγους που σχετίζονται με τις οικονομίες κλίμακας. Οι οικονομίες αυτές εκτός των άλλων συνίστανται σε αυξημένη δανειοληπτική ικανότητα που απομακρύνει τον κίνδυνο της πτώχευσης, αλλά και αυξημένες αποδόσεις (κέρδη).

Επιπλέον τα αντικειμενικά κριτήρια που αναφέρθηκαν προηγουμένως είναι περισσότερο δυσβάσταχτα και άδικο για τις μικρές επιχειρήσεις.

Συμπερασματικά, λοιπόν, θα λέγαμε ότι οι δείκτες ασφυξίας επηρεάζονται από τη φάση του οικονομικού κύκλου, αλλά και από παράγοντες που επιδρούν άμεσα στη φερεγγυότητα των επιχειρήσεων, όπως είναι το επιτόκιο δανεισμού.

Στην Ελλάδα οι δείκτες ασφυξίας της αγοράς βρίσκονται σε πολύ υψηλά επίπεδα, γεγονός που οφείλεται μεταξύ άλλων σε ανεπάρκειες της σχετικής νομοθεσίας αλλά και σε προβλήματα των επιχειρήσεων, που οφείλονται είτε στη

χρηματοοικονομική τους διάρθρωση είτε σε βαθύτερα αίτια. Το γεγονός αυτό δημιουργεί προβλήματα στην αγορά καθώς επιδρά αρνητικά στην αξιοπιστία των συναλλακτικών μέσων. Στην Ελλάδα περισσότερο από κάθε άλλη αναπτυγμένη χώρα οι συναλλαγές διενεργούνται "τους μετρητοίς" με αποτέλεσμα να γίνονται περισσότερο δύσκαμπτες, με αρνητικές συνέπειες στην οικονομία συνολικά. Για τους λόγους αυτούς η παρακολούθηση των δεικτών ασφυξίας παράλληλα με τα συνολικά οικονομικά μεγέθη είναι πολύ σημαντική καθώς απεικονίζει σε ένα βαθμό το υπόβαθρο της οικονομίας.-

Κ ή ρ υ ξ η τ η ς Π τ ώ χ ε υ σ η ς

Η πτώχευση κηρύσσεται με απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου του τόπου της έδρας της εμπορικής εγκατάστασης του εμπόρου. Το δικαστήριο επιλαμβάνεται της υπόθεσης της κήρυξης της πτώχευσης είτε μετά από αίτηση κάποιου από τους δανειστές είτε μετά από δήλωση του εμπόρου (Σύμφωνα με το άρθρο 525 του Εμπορικού Νόμου), ότι αναστέλλει τις πληρωμές των εμπορικών του χρεών, η οποία κατατίθεται στον γραμματέα του δικαστηρίου είτε αυτεπαγγέλτως - (σφράγιση επιταγών).

Η απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση μπορεί να προσβληθεί με ειδικά μέσα ή να συμπληρωθεί ή να μεταρρυθμισθεί.

Ένδικα μέσα σύμφωνα με τις κοινές διατάξεις του

δικονομικού δικαίου μπορεί να είναι η έφεση, αναίρεση και η αναψηλάφηση, υπάρχουν όμως δύο ιδιαίζοντα ένδικα μέσα, η πτωχευτική ανακοπή με την οποία διώκεται κυρίως η ακύρωση της απόφασης που κήρυξε την πτώχευση και η αίτηση ανάκλησης της πτώχευσης η οποία έχει ως αποτέλεσμα να θεωρείται πως η πτώχευση δεν κηρύχθηκε ποτέ.

Σε περίπτωση όπου η απόφαση που κήρυξε την πτώχευση δεν ορίζει τον χρόνο παύσης των πληρωμών του πτωχεύσαντα με αίτηση που υποβάλλεται στο δικαστήριο που κήρυξε την πτώχευση μπορεί να ζητηθεί να καθορίσει το δικαστήριο το χρόνο παύσης των πληρωμών. Με το ειδικό μέσο της ανακοπής μπορεί να ζητηθεί να μετατεθεί ο χρόνος παύσης των πληρωμών σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο.-

Η Ε Ρ Ο Σ Π Ρ Ω Τ Ο

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΗΡΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

Γ ε ν ι κ ά

Για να κηρυχθεί κάποιος σε κατάσταση πτώχευσης πρέπει να συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις οι οποίες χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, τις ουσιαστικές και τις τυπικές.

Ουσιαστικές προϋποθέσεις είναι η ιδιότητα του εμπόρου στο πρόσωπο του οφειλέτη κι η παύση των πληρωμών των χρεών του οφειλέτη εμπόρου. Η παύση των πληρωμών πρέπει να έχει το χαρακτήρα της γενικότητας και της μονιμότητας. Δηλαδή να μην είναι κάτι το παροδικό και προσωρινό - ως τυπική προϋπόθεση απαιτείται δικαστική απόφαση από το αρμόδιο Πολυμελές Πρωτοδικείο της έδρας του εμπόρου.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Π Ρ Ω Τ Ο

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Ι ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 525 § 1 του Εμπορικού Νόμου σε κατάσταση πτώχευσης κηρύσσεται "πας έμπορος παύων τα πληρωμάς αυτού" Πτωχευτική Ικανότητα έχουν φυσικά και νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν την εμπορική ιδιότητα είτε κατά το ουσιαστικό είτε κατά το τυπικό σύστημα.

§ 1 ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Έμπορος σύμφωνα με το άρθρο 1 του Εμπορικού Νόμου είναι εκείνος ο οποίος διενεργεί εμπορικές πράξεις κατά σύνηθες επάγγελμα. Εκείνοι που δεν ασκούν εμπορικό επάγγελμα όπως π.χ. ο ιατρός, ο δικηγόρος, οι δημόσιοι υπάλληλοι, ο εκμισθωτής ακινήτων διαφεύγουν την πτώχευση. Εμπορικές πράξεις, οι οποίες διανεργούνται ως παρεπόμενες ενός αστικού επαγγέλματος ή επ' αυκαιρία δεν προσδίδουν την εμπορική ιδιότητα σε αυτόν που τις διενεργεί και επομένως δεν προσδίδουν ούτε την πτωχευτική ικανότητα. Τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να είναι: Ο Γεωργός ο οποίος δανείζεται χρήματα για να αγοράσει ένα γεωργικό μηχάνημα- Ο Γιατρός ή ο δικηγόρος που υπογράφει συναλλαγματικές για την αγορά εξοπλισμού των γραφείων τους (Μόνο η υπογραφή συναλλαγματικών ή άλλων χρεογράφων δεν αποτελεί επάγγελμα καθώς και η αγορά χρηματιστηριακών τίτλων επ' αυκαιρία άρα δεν προσδίδει την εμπορική ιδιότητα), Αντίθετα πτωχευτική ικανότητα έχει ο γεωργός ο οποίος πέρα από την γεωργία ασχολείται και με την εκμετάλλευση βιομηχανικής επιχείρησης και ο πολιτικός μηχανικός ο οποίος αναλαμβάνει κατά σύνηθες επάγγελμα εργολαβίες και ανεργές οικοδομών.

Εάν κάποιος ασκεί εμπορικές πράξεις ως αντιπρόσωπος άλλου όπως π.χ. πλασιέ διαφεύγει την πτώχευση γιατί

συνδέεται με σχέση εργασίας- επίσης ο διαχειριστής Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης, ο διοικητής Ανώνυμης Εταιρείας τα τέκνα του εμπόρου όταν απλώς βοηθούν και εφ' όσον δεν δημιουργείται μεταξύ του εταιρεία. Ο έμπορος πρέπει να ασκεί την εμπορική δραστηριότητα στο όνομα του και για δικό του λογαριασμό.

Όταν κάποιος ασκεί εμπορεία χρησιμοποιώντας το δικό του όνομα αλλά στην πραγματικότητα λειτουργεί για λογαριασμό άλλου δεν μπορεί να προβάλλει την αντιπροσωπευτική του ιδιότητα. Έτσι πτωχευτική ικανότητα έχει τόσο ο φαινόμενος έμπορος όσο και ο καλυπτόμενος.

Ο ανήλικος στον οποίο ανήκει ή περιέχεται επιχείρηση είναι μιν έμπορος αλλά στερείται της πτωχευτικής ικανότητα και της προσωποκράτησης, η έγγαμη γυναίκα που ακεσί εμπορία και χωρίς την συναίνεση του ανδρός της έχει πτωχευτική ικανότητα. Έχει ως ειδική κατοικία τον τόπο όπου ασκεί το εμπορικό της επάγγελμα.

Ο μέτοχος Ανώνυμης Εταιρείας μόνο από αυτή την ιδιότητά του δεν αποκτά αναγκάως την εμπορική ιδιότητα. Η πρόσφατη νομολογία εφαρμόζοντας τη θεωρία της άρσης της νομικής προσωπικότητας απέδωσε στο μέτοχο της ανώνυμης εταιρείας την εμπορική ιδιότητα εφόσονν κατέχει το σύνολο ή το μεγαλύτερο μέρος των μετοχών της ανώνυμης εταιρείας.

Η εμπορική ιδιότητα δεν είναι ανάγκη να υπάρχει κατά τον χρόνο που επιλαμβάνεται το δικαστήριο ή που κηρύσσεται η πτώχευση. Πτωχευτική ικανότητα έχει και εκείνος που είχε παραιτηθεί από την εμπορία αρκεί να είχε παύσει τις πληρωμές του όταν ακόμα ήταν έμπορος.

Πτωχευτική ικανότητα έχει και εκείνος ο οποίος πρόβλεψε την οικονομική του κατάρρευση και παραιτήθηκε δολίως από την εμπορική ιδιότητα.

Σύμφωνα με το άρθρο 525 § 3 του Εμπορικού Νόμου η πτώχευση μπορεί να κηρυχθεί μέσα σε ένα χρόνο από τον θάνατο του εμπόρου που ενόσω ζούσε είχε παύσει τις πληρωμές του.

Λόγω αδυναμίας να εφαρμοστούν οι προσωπικές κυρώσεις ή ποινές στον θανόντα υπεύθυνος της πτωχευτικής διαδικασίας είναι ο κληρονόμος χωρίς όμως να επέρχονται στο πρόσωπό του οι συνέπειες της πτώχευσης.

Σκοπός αυτής της πτώχευσης είναι ο διαχωρισμός της ατομικής περιουσίας του κληρονόμου από την κληρονομική περιουσία η οποία αποτελεί πλέον χωριστή ομάδα και έχει προορισμό να ικανοποιήσει τους πτωχευτικούς πιστωτές.

Εάν το κληρονόμος αποδέχθηκε την κληρονομιά χωρίς το ευεργέτημα της απογραφής ευθύνεται και με την προσωπική του περιουσία η πτώχευση δεν κηρύσσεται σε αυτήν την περίπτωση εφ' όσον ο κληρονόμος αποδεικνύεται ότι η

περιουσία του είναι επαρκής για να ικανοποιήσει όλους του πιστωτές.

§2 ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Για να μπορεί να κηρυχθεί σε πτώχευση μία εταιρεία πρέπει να ισχύουν οι δύο βασικές προϋποθέσεις:

- α) Η εταιρεία να έχει νομική προσωπικότητα
- β) Η εταιρεία να είναι εμπορική.

Συνεπώς δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα η αφανής ή συμμετοχική εταιρεία και η συμπλοκοκτησία διότι δεν έχουν νομική προσωπικότητα. Επίσης δεν πτωχεύουν η αστική εταιρεία με νομική προσωπικότητα και ο ευρωπαϊκός όμιλος οικονομικού σκοπού διότι δεν έχουν εμπορική ιδιότητα. Βάση των δύο παραπάνω προϋποθέσεων πτωχευτική ικανότητα έχουν: η ομόρρυθμη και η ετερόρρυθμη εταιρεία εφόσον επιδιώκουν εμπορικό σκοπό. (Σύμφωνα με το σχέδιο του Εμπορικού Κώδικα η ομόρρυθμη και η ετερόρρυθμη εταιρεία θα είναι εμπορικές κατά το τυπικό πλέον κριτήριο, δηλαδή έστω και αν ο σκοπός τους δεν είναι εμπορικός). Η Ανώνυμη ή Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης ο Συνεταιρισμός η Ναυτική Εταιρεία.

Η εκκαθάριση των εταιρειών έχει ως σκοπό την ικανοποίηση των εταιρικών δανειστών. Η διαδικασία όπως της

εκκαθάριστης δεν προϋποθέτει ανεπάρκεια του ενεργητικού ή αρχή της υσότητας των δανειστών δεν αποτελεί στην εκκαθάριση θεσμοθετημένη αρχή. Αν κατά το στάδιο της εκκαθάρισης προκύψει αδυναμία πληρωμής των δανειστών παύει η εκκαθάριση και αρχίζει η πτώχευση ως ειδική διαδικασία. Συνεπώς οι εταιρίες έχουν πτωχευτική ικανότητα και κατά το στάδιο της εκκαθαρίσεως.

2α Πτώχευσης Ο.Ε. & Ε.Ε.

Η πτώχευση της Ομόρρυθμης και Ετερόρρυθμης Εταιρίας δεν έχει ως επακόλουθο την λύση των εταιριών αυτών αλλά την παράλληλη πτώχευσης των ομορρύθμων εταίρων.

Η πτώχευση του εταίρου όμως δεν έχει ως αποτέλεσμα την πτώχευση της εταιρία αλλά την λύση της εκτός αν έχει συμφωνηθεί κάτι άλλο μεταξύ των εταίρων.

Μολονότι με την κήρυξη της πτώχευσης της εταιρίας συμπτωχεύουν και οι ομόρρυθμοι εταίροι το δικαστήριο αρκείται στον έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων της πτώχευσης μόνο ως προς την εταιρία και όχι ως προς τους εταίρους. Οι πιστωτές οι οποίοι προέρχονται από υποχρεώσεις της εταιρίας δηλαδή οι εταιρικοί πιστωτές μπορούν με χωριστές αναγγελίες να συμμετέχουν σε όλες της πτωχεύσεις. Οι δανειστές του νομικού προσώπου δεν έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν κατ' επιλογή την πτώχευσης της εταιρία ή των ομορρύθμων εταίρων αλλ' εάν πρόκειται

για χρέη της εταιρία μπορούν να ζητήσουν μόνο την πτώχευση της εταιρίας.

Οι πιστωτές που προέρχονται από υποχρεώσεις του ομορρύθμου εταίρου δηλαδή οι ατομικοί πιστωτές συμμετέχουν νόμο στη πώχευση του οφειλέτη τους. Ο ατομικός δανειστής του ομορρύθμου εταίρου μπορεί να ζητήσει την πτώχευση του εάν αποδείξει πράξεις κατά σύνηθες επάγγελμα και όχι μόνο από την ιδιότητά του ως ομόρρυθμου εταίρου.

Πτωχεύει επίσης ο ομόρρυθμος εταίρος που αναποχώρησε μετά την παύση των πληρωμών ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης εταιρίας. Η πτώχευσης Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης που προήλθε από μετατροπή Ομόρρυθμης Εταιρίας επιφέρει και την πτώχευση των πρώην Ομορρύθμων Εταίρων. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι οι οποίοι αναμείχθηκαν σε πράξεις διαχείρισης ευθύνονται μεν απεριόριστα ως ομόρρυθμοι αλλά δεν συμπτωχεύσουν γιατί δεν καθίστανται ομόρρυθμοι εταίροι.

2β Πτώχευση Α.Ε. & Ε.Π.Ε.

Η πτώχευση της Ανώνυμης Εταιρίας και της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης επιφέρει την λύση των εταιριών αυτών χωρίς να επιφέρει την παράλληλη πτώχευση των εταιρικών οργάνων των εταιριών.

Σε περίπτωση πτωχεύσεως Α.Ε. & Ε.Π.Ε. δεν ακολουθείται

το σχέδιο της εκκαθάρισης γιατί η διαχείριση της πτωχευτικής περιουσίας υπάγεται στη διοίκηση της ομάδας των πιστωτών που εκπροσωπείται από το σύνδικο με μόνο σκοπό τη συλλογική και σύμμετρη ικανοποίησή τους. Στο στάδιο της πτώχευσης το έργο των νομίμων οργάνων της εταιρίας περιορίζεται στην εκπροσώπηση και υποστήριξη των συμφερόντων της εταιρίας.

Με την πτώχευση της Α.Ε. και της Ε.Π.Ε. επέρχεται μεν η λύση του δεν εκλείπει όπως η νομική προσωπικότητα που εξακολουθεί να διατηρείται κατά πλάσμα δικαίου προς τον αποκλειστικό σκοπό της συνέχισης της πτωχευτικής διαδικασίας. Η πώχευση εταιρίου Ε.Π.Ε. δεν προκαλεί τη λύση της εταιρία εκτός αν διαφορερικά ορίζεται στο καταστατικό.

Αν η πτώχευση προκλήθηκε από υπαιτιότητα των διαχειριστών ή μελών του διοικητικού συμβουλίου ή από εταίρους ή μετόχους δημιουργείται εις βάρος τους υποχρέωση αποζημίωσης των δανειστών.

2γ Πτώχευσεις Εταιριών Διαφόρων Μορφών

Μετατροπή εταιρία Επί μετατροπής ή μετασχηματισμού της εταιρίας χωρίς να υπάρχει η λύση της και με δημιουργία νέου νομικού προσώπου η πτώχευση αφορά την εταιρία υπό την προηγούμενη εταιρική της μορφή εφ' όσον η παύση των πληρωμών αναφέρεται σε χρόνο πριν από την

μετατροπή. Σε πτώχευση όμως κηρύσσεται η εταιρία υπό το νέο της εταιρικό σχήμα δηλαδή η εταιρία πτωχεύει μεν υπό το σχήμα της Ε.Π.Ε. αλλά με τις συνέπειες της πτώχευσης της Ομόρρυθμης Εταιρείας.

Ακυρη Εταιρία. Η ακυρότητα της εταιρίας αποτελεί εμπόδιο για να κηρυχθεί σε πτώχευση μόνο αν η ακυρότητα αυτή μπορεί να προταθεί και έναντι τρίτων για παράδειγμα όταν συμμετέχει σε εταιρία ακίκανος οπότε η ακυρότητα υπάρχει εξ αρχής γιατί η εταιρία δεν έχει νομική προσωπικότητα. Ενώ αντίθετα όταν μια εταιρία δεν δημοσιεύει το καταστατικό της δεν εποτελεί εμπόδιο για την πτώχευσης της εταιρίας.

Υπό Ιδρυση Κεφαλαιουχική Εταιρία Εφ' όσον υφίσταται προειδυρτική σύμβαση μεταξύ των ιδρυτών που έχει μεταξύ τους ενοχική ισχύ αυτή η προεταιρία θεωρείται αστική εταιρία ορισμένου σκοπού και στερείται της νομικής προσωπικότητας με συνέπεια να στερείται της πτωχευτικής ικανότητας.

Μονοπρόσωπη και εικονική εταιρία. Σε αυτή την περίπτωση η πτώχευσης αφορά το νομικό πρόσωπο και όχι το πρόσωπο το μοναδικού μετόχου. Όταν τα εταιρικά μερίδια Ε.Π.Ε. συγκεντρώνονται στα χέρια ενός προσώπου ο νόμος προβλέπει απεριόριστη ευθύνη του εταίρου σε περίπτωση αφερεγγυότητας της εταιρίας. Η ευθύνη που δημιουργείται

απέναντι στον εταίρο τον καθιστά έμπορο και συνεπώς του προσδίδει πτωχευτική ικανότητα .

Εικονική είναι η εταιρία που στην ουσία δεν έχει χωριστή περιουσία ή προσωπικότητα από εκείνον που την ελέγχει .

Βάση των γενικών αρχών της καλής πίστης μπορεί να κηρυχθεί σε πτώχευση εκείνος που χρησιμοποιεί καταχρηστικά την νομική προσωπικότητα της εταιρείας για να καλύψει την ατομική του δραστηριότητα .

Επίσης η πτώχευση του Συνεταιρισμού και της Ναυτικής Εταιρείας επιφέρει την λύση τους .

Η αστική εταιρία ως μη εμπορική στερείται πτωχευτικής ικανότητας εκτός αν διενεργεί κατά σύνηθες επάγγελμα εμπορικές πράξεις .

Η αφανής εταιρία ως εσωτερική εταιρία στερείται πτωχευτικής ικανότητας . Πτωχευτική ικανότητα μπορεί να έχει μόνο ο διαχειριστής .

Διαλυθείσα Εταιρία Η εταιρία που λύθηκε κατά το στάδιο της εκκαθάρισης διατηρεί τη νομική της προσωπικότητα για τις ανάγκες της εκκαθάρισης και συνεπώς έχει πτωχευτική ικανότητα μέχρι την οριστική διάλυση .

II. ΠΑΥΣΗ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Η παύση των πληρωμών αποτελεί τη δεύτερη βασική ουσιαστική προϋπόθεση για την κήρυξη εμπόρου σε κατάσταση πτώχευσης. Παύση των πληρωμών υπάρχει εάν συντρέχει το αντικειμενικό γεγονός της μη πληρωμής από τον έμπορο ληξιπρόθεσμων εμπορικών χρεών.

Ο νόμος αρκείται στο εξωτερικό γεγονός της μη πληρωμής για να κηρυχθεί η πτώχευση χωρίς να προσδιορίζει ειδικότερα τους λόγους στους οποίους οφείλεται η μη πληρωμή.

Νομολογία και επιστήμη έθεσαν επιπλέον προϋποθέσεις ως στοιχεία της νομικής έννοιας της παύσης πληρωμών :

α) Δεν αρκεί πρόσκαιρη αλλά απαιτείται μόνιμη αδυναμία πληρωμών στο εγγύς μέλλον.

β) Δεν αρκεί η μη πληρωμή μεμονωμένων χρεών αλλά η μη πληρωμή πρέπει να δηλώνει γενική αδυναμία πληρωμών δηλαδή τον κύριο όγκο των χρεών.

Η μη πληρωμή πρέπει να οφείλεται σε μόνιμη ταμειακή δυσχέρεια πληρωμής των χρεών δηλαδή λόγω έλλειψης ρευστότητας της επιχείρησης.

Ο οφειλέτης θα πρέπει να βρίσκεται σε τέτοιου είδους οικονομικό "αδιέξοδο", ώστε να μην διαθέτει τα μέσα προς πληρωμή αν όχι του όλου παθητικού του τουλάχιστον όμως του ληξιπρόθεσμου. Υπάρχει δηλαδή αδυναμία αντιμετώπισης του απαιτητού παθητικού με το διαθέσιμο ευεργητικό. Το

ενεργητικό του οφειλέτη όχι μόνο λογιστικά, αλλά οικονομικά να είναι μικρότερο του παθητικού. Αυτή η ανεπάρκεια του ενεργητικού του εμπόρου να καλύψει το παθητικό του, ονομάζεται υπεχρέωση.

Η παύση των πληρωμών σαν συμπεριφορά του οφειλέτη εμπόρου μπορεί να είναι : α] Πραγματικής φύσης, γιατί δεν προϋποθέτει ικανότητα προς έγκυρη δήλωση της βούλησης, β] Ρητή, όπως επί προφορικής ή έγγραφης γνωστοποίησης από τον οφειλέτη έμπορο προς τους δανειστές του, με εγκυκλίους ή με δημοσιεύσεις στον τύπο, γ] Σιωπηρή που συνάγεται από συμπεριφορά του οφειλέτη εμπόρου. Αυτή η περίπτωση είναι και η συνηθέστερη στην οποία ο οφειλέτης υποβάλλει προτάσεις ως προς τους δανειστές του για μακροπρόθεσμο διακανονισμό των ήδη ληξιπρόθεσμων οφειλών του, φεύγει ή εξαφανίζεται προς αποφυγή των δανειστών του, κλείνει το κατάστημά του ή πουλάει το ενεργητικό της επιχείρησης.

Η αδυναμία πληρωμής πρέπει να αναφέρεται σε εμπορικά χρέη. Η μη πληρωμή μόνο αστικών χρεών δεν αποτελεί παύση πληρωμών. Θεωρήθηκε πως αυτά τα χρέη δεν έχουν τον αυστηρό χαρακτήρα του εμπορικού χρέους για ακριβόχρονη πληρωμή όπου υπάρχει γενικό συμφέρον. Αστικά χρέη μπορεί να είναι, όταν ο έμπορος δεν πληρώνει μισθώματα της οικίας του ή πρόστιμα ποινικής ή φορολογικής φύσης.

Τα χρέη είναι εμπορικά όταν πηγάζουν από τις αντικειμενικά εμπορικές πράξεις του οφειλέτη.

Για την απόδειξη του εμπορικού χρέους μπορούν να χρησιμοποιηθούν κάθε μέσο ιδίως : διαμαρτυρικά συναλλαγματικών για μη πληρωμή, διαταγές πληρωμής πιστωτικών τίτλων, κατασχέσεις, φυγή ή εξαφάνιση του οφειλέτη. Εάν μεταξύ της κατάθεσης της αίτησης για κήρυξη της πτώχευσης και της συζήτησής της ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου, διακανονίστηκαν τα εμπορικά χρέη, ελλείπει η ουσιαστική προϋπόθεση για την κήρυξη της πτώχευσης έστω και αν δεν διακανονίστηκαν τα αστικά χρέη.

Ο οφειλέτης έμπορος έχει δικαίωμα ελεύθερα, αν δεν έπαυσε τις πληρωμές του, έστω και αν τα χρέη του δεν είναι ληξιπρόθεσμα ή δεν πληρώνει τα χρέη από αστική αιτία, να δηλώσει την αναστολή αυτών και συνεπώς να κηρύσσεται σε κατάσταση πτώχευσης, αποστερώντας, με αυτόν τον τρόπο τους πιστωτές του από τις ατομικές καταδιώξεις.

Η μεν παύση των πληρωμών είναι η εξωτερίκευση της αδυναμίας προς πληρωμή όπως αυτή εμφανίζεται στις συναλλαγές, ενώ η αναστολή πληρωμών είναι η εξωτερίκευση της αδυναμίας προς πληρωμή, όπως ο ίδιος ο έμπορος την εμφανίζει.

Όταν υπάρχει παύση των πληρωμών πρέπει να αποδειχθεί τόσο η πραγματική αδυναμία όσο και η εκδήλωση της αδυναμίας αυτής στις συναλλαγές. Όταν όμως υπάρχει αναστολή των πληρωμών, πρέπει ν' αποδειχθεί μόνο η πραγματική αδυναμία του εμπόρου πληρωμής των χρεών του, γιατί την εκδήλωση της αδυναμίας αυτής, την υποδηλώνει κατά νόμο.

Υπάρχει περίπτωση ο έμπορος να συνεχίζει τις πληρωμές του με μέσα δόλια και καταστρεπτικά, σε αυτή την περίπτωση σύμφωνα με το άρθρο 528 του Εμπορικού Νόμου, δεν εμποδίζεται η κήρυξη του εμπόρου σε κατάσταση πτώχευσης. Ναι μεν δεν συντρέχει παύση πληρωμών, αλλά εξακολούθηση πληρωμών με δόλια καταστρεπτικά μέσα, γι' αυτό αυτή η περίπτωση χαρακτηρίζεται σαν πλασματική παύση των πληρωμών.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο
Τ Υ Π Ι Κ Η Π Ρ Ο Υ Π Ο Θ Ε Σ Η

Γ ε ν ι κ ά .

Παλαιότερα η νομολογία και η επιστήμη δέχονταν πως μπορεί να υπάρξει η πτώχευση και χωρίς δικαστική απόφαση. Με τον καιρό όμως αναγνώρισαν ότι πολλές συνέπειες της πτώχευσης, όπως η πτωχευτική απαλλοτρίωση, η αναστολή των ατομικών καταδιώξεων, το απαιτητό των μη ληξιπροθέσμων χρεών, οι προσωπικές κυρώσεις σε βάρος του πτωχού, δεν μπορούσαν να προχωρήσουν χωρίς δικαστική απόφαση. Σήμερα επικρατεί η άποψη που στηρίζεται στο άρθρο 528 του Εμπορικού Νόμου, ότι για να κηρυχθεί ο οφειλέτης έμπορος σε πτώχευση, απαιτείται δικαστική απόφαση ενώ η θεωρία για αυτοδίκαιη πτώχευση έχει εγκαταλειφθεί.

Σύμφωνα πάλι με το άρθρο 528 του Εμπορικού Νόμου, η κήρυξη της πτώχευσης μπορεί να προκληθεί κατά 3 τρόπους:

- α] Με αίτηση κάποιου πιστωτή.
- β] Με αυτοπροαίρετη δήλωση του οφειλέτη εμπόρου.
- γ] Αυτεπάγγελτα από το δικαστήριο.

§ Ι. Δικαίωμα του Πιστωτή

Από την στιγμή που νομίμως κηρυχθεί η πτώχευση κάθε δανειστής του οφειλέτη εμπόρου, που θα γίνει και

πτωχευτικός δανειστής, έχει το δικαίωμα να ζητήσει την κήρυξη της πτώχευσης. Ο πιστωτής θα πρέπει να αποδείξει την ύπαρξη της απαίτησής του και τις ουσιαστικές προϋποθέσεις της πτωχεύσεως δηλαδή την εμπορική ιδιότητα και την παύση των πληρωμών του οφειλέτη. Από την στιγμή που αποδειχθεί η συνδρομή των ουσιαστικών προϋποθέσεων, το δικαστήριο δεν μπορεί να απορρίψει την αίτηση αλλά είναι υποχρεωμένο να κηρύξει την πτώχευση.

Η αίτηση του πιστωτή αποσκοπεί στη διαπίστωση της παύσης των πληρωμών από την οποία παράγονται οι έννομες συνέπειες. Ο πιστωτής δεν ζητά ικανοποίηση της απαίτησής του ή κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, γι' αυτό η αίτηση δεν είναι ανάγκη να έχει τίτλο εκτελεστό. Ο χαρακτήρας της απαίτησης του αιτούντα δεν έχει σημασία κατά το νόμο εάν είναι εμπορικός ή αστικός, αρκεί η παύση των πληρωμών να αναφέρεται σε αδυναμία πληρωμής των εμπορικών χρεών του εμπόρου κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση.

Δεν έχει σημασία αν το μέγεθος της απαίτησης του πιστωτή είναι μικρό. Ο πιστωτής έχει δικαίωμα να υποβάλλει αίτηση έστω και αν η απαίτησή του γεννήθηκε πριν ή μετά από την παύση των πληρωμών. Την κήρυξη της πτώχευσης μπορεί να ζητήσει και ο πιστωτής του πιστωτή του οποίου ο οφειλέτης έπαυσε τις πληρωμές.

Η υποβολή της αίτησης είναι διαδικαστική πράξη, προθεσμία για την υποβολή της δεν υπάρχει. Για την υποβολή της αίτησης απαιτείται ο αιτών να είναι ικανός να είναι διάδικος, δηλαδή να έχει την ικανότητα να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Γενική προϋπόθεση, ώστε να γίνει αποδεκτή η αίτηση, είναι η ύπαρξη έννομου συμφέροντος του αιτούντα πιστωτή. Υπάρχει περίπτωση ο αιτών πιστωτής να μην επιδιώκει με την αίτησή του την πραγμάτωση ευθύνης του εμπόρου και την σύμμετρη ικανοποίηση των πιστωτών μέσω της συλλογικής διαδικασίας αλλά να επιδιώκει σκοπούς ξένους προς την πτώχευση. Να στοχεύει στη διάλυση, συγκεκριμένης έννομης σχέσης όπως π.χ. εταιρίας ή να θέλει μέσω της αίτησης να απειλήσει τον οφειλέτη για μερική εξόφληση της απαίτησής του.

Κατά το δίκαιό μας ο πιστωτής μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμα να ζητήσει την κήρυξη της πτώχευσης, γιατί κατά πρώτον προστατεύει τα δικά του συμφέροντα, ενώ η δημόσια τάξη προστατεύεται με τη δυνατότητα που έχει το δικαστήριο να κηρύξει αυτεπάγγελα την πτώχευση. Εάν η αίτηση απορριφθεί, ο πιστωτής μπορεί να επανυποβάλει νέα αίτηση που να στηρίζεται σε νέα περιστατικά.

§ 2. Πρόκληση κήρυξης της Πτώχευσης με δήλωση του οφειλέτη.

Ο οφειλέτης έμπορος έχει δικαίωμα οποτεδήποτε να δηλώσει αναστολή των πληρωμών του, εφόσον βρίσκεται σε κατάσταση αδυναμίας πληρωμής των χρεών του και να ζητήσει την κήρυξή του σε κατάσταση πτώχευσης.

Επεται ότι το δικαίωμα αυτό του οφειλέτη είναι εξαρτημένο από την πραγματική αδυναμία του για πληρωμή.

Το άρθρο 526 § 1 του Εμπορικού Νόμου, επιβάλλει στον οφειλέτη υποχρέωση, καθήκον να υποβάλει μέσα σε ορισμένη και σύντομη προθεσμία, δήλωση για την κήρυξή του σε πτώχευση. Εφόσον ο οφειλέτης έμπορος ασκήσει αυτό το δικαίωμα, το δικαστήριο υποχρεούται να κηρύξει την πτώχευσή του, χωρίς απόδειξη, ως προς την παύση των πληρωμών.

Σε περίπτωση θανάτου του εμπόρου, οι κληρονόμοι δεν έχουν υποχρέωση να προβούν σε δήλωση για να κηρυχθεί σε πτώχευση ο αποθανών, έστω και αν ο κληρονομηθείς είχε παύσει ενόσω ζούσε, τις πληρωμές του.

Το δικαίωμα για αναστολή των πληρωμών είναι προσωπικό, δεν μπορούν να το ασκήσουν οι δανειστές του οφειλέτη εμπόρου.

Όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, η δήλωση μπορεί να γίνει από τους εκπροσώπους τους και μέσα στα όρια της

αντιπροσωπευτικής εξουσίας τους. Οι εταίροι ή οι μέτοχοι, δεν μπορούν να προβούν σε τέτοια δήλωση για λογαριασμό της εταιρείας.

Μαζί με την δήλωσή του ο έμπορος υποχρεούται, σύμφωνα με το άρθρο 527 του Εμπορικού Νόμου, να καταθέσει Ισολογισμό ή να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί να τον καταθέσει. Επίσης μέσα σε 15 ημέρες από την ημέρα της δήλωσης υπολογίζοντας και αυτήν την ημέρα, ο έμπορος υποχρεούται να καταθέσει στον αρμόδιο γραμματέα του Πρωτοδικείου, τα εμπορικά του βιβλία.

§ 3. Αυτεπάγγελτη κήρυξη της Πτώχευσης

Ο νομοθέτης, προκειμένου να προστατεύσει τη δημόσια τάξη από τις διάφορες δόλιες πράξεις των εμπορευομένων, όπως φυγή του οφειλέτη ή συμπαιγνία πιστωτών και οφειλέτη, αναγνώρισε το δικαστήριο την ικανότητα να κηρύξει αυτεπάγγελα την πτώχευση. Η αυτεπάγγελτη κήρυξη της πτώχευσης είναι σπάνια στα δικά μας δικαστήρια, γιατί είναι δύσκολο να πληροφορηθεί το δικαστήριο, εάν συντρέχουν στο πρόσωπο κάποιου εμπόρου οι προϋποθέσεις για να κηρυχθεί σε πτώχευση.

Αυτό δεν συνέβη ούτε στην περίπτωση της Τράπεζας Κρήτης.

§ 4. Δικαστική απόφαση κήρυξης της πτώχευσης.

Εφόσον συντρέχουν οι τυπικές προϋποθέσεις, το δικαστήριο ελέγχει την συνδρομή των ουσιαστικών προϋποθέσεων για να κηρύξει την πτώχευση. Για να μπορέσει να σχηματίσει το δικαστήριο δικανική πεποίθηση, διατάζει αυτεπαγγέλτως αποδείξεις, αφού πρώτα ακούσει τον οφειλέτη, ο οποίος κλητεύεται 24 ώρες πριν από τη συζήτηση.

Η απόφαση αφορά την προσωπικότητα του πτωχού. Αφ' ενός έχει δημιουργικό χαρακτήρα, γιατί δημιουργείται η νομική κατάσταση της πτωχεύσεως που ισχύει έναντι παντός, αφετέρου έχει και δηλωτικό χαρακτήρα, γιατί διαπιστώνει την εμπορική ιδιότητα και την παύση των πληρωμών. Συγχρόνως με την απόφαση, ανοίγεται η διαδικασία της πτώχευσης που αποτελεί συλλογική αναγκαστική εκτέλεση κατά της περιουσίας του πτωχού.

Στην απόφαση περιέχονται διατάξεις για τον διορισμό Εισηγητή Δικαστή, τον προσδιορισμό τόπου και χρόνου σύγκληση της συνέλευσης των πιστωτών, την εκλογή οριστικού συνδίκου. Με την απόφαση μπορεί, χωρίς να είναι υποχρεωτικό, να οριστεί η ημέρα παύσης των πληρωμών. Εάν δεν οριστεί σύμφωνα με το νόμο, χρόνος παύσης των πληρωμών, είναι ο χρόνος της έκδοσης της απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση. Εάν η πτώχευση κηρύχθηκε μετά από δήλωση του εμπόρου, χρόνος παύσης των

πληρωμών είναι εκείνος που ορίζει η δήλωση. Εάν η πτώχευση κηρύχθηκε μετά το θάνατο ή την παραίτηση του εμπόρου, χρόνος παύσης των πληρωμών είναι ο χρόνος του θανάτου ή παραίτησής του. Ο καθορισμός του χρόνου πάσης των πληρωμών, έχει μεγάλη σημασία για το θεσμό της ανάκλησης. Η περίοδος μεταξύ της παύσης των πληρωμών και του χρόνου έκδοσης της απόφασης, ονομάζεται ύποπτη περίοδος. Οι πράξεις που έγιναν από τον πτωχό, μέσα σε αυτήν την περίοδο, μπορούν να ανακληθούν.

Η απόφαση δημοσιεύεται και στο Δελτίο του Ταμείου Συντάξεων Νομικών το δε όνομα του πτωχεύσαντος καταχωρείται στο μητρώο πτωχευσάντων, που τηρείται στά κατά τόπους Πρωτοδικεία.

§ 5. Ένδικα Μέσα

Λόγω των σοβαρών συνεπειών της απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση, ως προς το πρόσωπο του πτωχού, η πτωχευτική νομοθεσία προβλέπει ειδικά ένδικα μέσα κατά της απόφασης, τα οποία δεν καταργήθηκαν με την εισαγωγή του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας εφαρμόζονται για την κάλυψη κενών της πτωχευτικής νομοθεσίας.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, προβλέπονται τα εξής ένδικα μέσα:

α] Πτωχευτική ανακοπή.

β] Εφεση.

γ] Αίτηση ανάκλησης.

5.α. Πτωχευτική ανακοπή. Η πτωχευτική ανακοπή ασκείται είτε από τον πτωχεύσαντα, είτε από κάθε άλλο ενδιαφερόμενο ενώπιον του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση της κήρυξης της πτώχευσης, εντός προθεσμίας 30 ημερών η οποία αρχίζει από την επόμενη της ημέρας που δημοσιεύτηκε η απόφαση στο Δελτίο Ταμείου Συντάξεων Νομικών.

Δεν υπόκεινται σε πτωχευτική ανακοπή όλες οι αποφάσεις που εκδίδονται σχετικά με την πτώχευση, παρά μόνο εκείνη που κηρύσσει την πτώχευση και εκείνη που ορίζει προγενέστερο χρόνο παύσης πληρωμών.

Η άσκηση της ανακοπής από τον πτωχό νομιμοποιείται μόνο εάν η απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση εκδόθηκε ερήμην του, είτε γιατί η απόφαση εκδόθηκε αυτεπάγγελτα, είτε γιατί κηρύχθηκε μετά από αίτηση πιστωτή κατά την εκδίκαση όμως της οποίας ο πτωχός είχε ερημοδικήσει.

Προς άσκηση της πτωχευτικής ανακοπής, νομιμοποιείται και κάθε τρίτος ενδιαφερόμενος που έχει έννομο συμφέρον για την μη κήρυξη της πτώχευσης, εφόσον δεν κλήθηκε να μετάσχει στη δίκη κήρυξης της πτώχευσης.

Επίσης τρίτος ενδιαφερόμενος θεωρείται κάθε πτωχευτικός πιστωτής που στερείται του δικαιώματος να διώξει ατομικά τον πτωχό ή κάποιος που συναλλάχθηκε με τον πτωχό κατά την ύποπτη περίοδο.

Το δικόγραφο της ανακοπής πρέπει να περιέχει τα στοιχεία κάθε δικογράφου, καθώς και τους λόγους της ανακοπής.

Η ανακοπή, είτε ασκείται από τον πτωχό, είτε από τρίτο ενδιαφερόμενο, στρέφεται πάντοτε κατά του συνδίκου και αμφισβητείται η συνδρομή των προϋποθέσεων κήρυξης της πτώχευσης.

5.β. Έφεση. Η έφεση ασκείται τόσο κατά της απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση, όσο και κατά της απορριπτικής απόφασης της σχετικής αίτησης.

Ο πτωχός μπορεί να ασκήσει νόμιμα την έφεση εφόσον κηρύχθηκε αυτεπάγγελα ή με αίτηση πιστωτή, σε πτώχευση ή εφόσον η δήλωσή του για αναστολή των πληρωμών του απορρίφθηκε γιατί για παράδειγμα το δικαστήριο δεν αποδέχθηκε την εμπορική του ιδιότητα.

Επίσης νομιμοποιείται πιστωτής σε άσκηση έφεσης του οποίου η αίτηση για κήρυξη της πτώχευσης απορρίφθηκε.

Η προθεσμία ασκήσεως της έφεσης είναι 15 ημέρες από την επόμενη της κοινοποίησης.

Η έφεση πρέπει να απευθύνεται, όχι μόνο κατά του πιστωτή

που υπέβαλε την αίτηση για πτώχευση, αλλά και κατά του συνδίκου.

5.γ. Αίτηση Ανάκλησης. Το ένδικο αυτό μέσο ασκείται από τον πτωχεύσαντα, εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις :

α] Η ικανοποίηση όλων των πιστωτών, οι οποίοι εμφανίζονται στο φάκελλο της πτώχευσης ή έλαβαν μέρος στη δίκη.

β] Η έγγραφη συναίνεση όλων των πιστωτών.

Επίσης δεν μπορεί να συνεχιστεί η πτωχευτική διαδικασία στην περίπτωση που δεν εμφανίστηκε κανένας πιστωτής στο δικαστήριο. Ο νόμος δεν ορίζει προθεσμία υποβολής της αίτησης ανάκλησης, γι' αυτό η αίτηση ανακλήσεως μπορεί να ασκηθεί μέχρι να περατωθεί η πτώχευση.

Μετά το τέλος της πτώχευσης δεν είναι δυνατή η ανάκληση παρά μόνο η αποκατάσταση του πτωχού.

Εφόσον η αίτηση γίνει τελεσίδικα δεκτή, θεωρείται ότι η πτώχευση δεν κηρύχθηκε ποτέ.

Οι πράξεις που έγιναν κατά την διάρκεια της πτώχευσης μέχρι της τελεσιδικίας της απόφασης που ανακαλεί την πτώχευση, θεωρούνται ως ισχυρές.

Μ Ε Ρ Ο Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΒΕ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΤΩΧΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Ι. ΣΥΝΕΠΕΙΒΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ

§ 1. Περιορισμοί προσωπικής ελευθερίας και μειωτικές κυρώσεις.

Η πτώχευση επιφέρει στον πτωχό ορισμένες ηθικές μειώσεις, όπως περιορισμό της ατομικής του ελευθερίας και διάφορες μειωτικές κυρώσεις, και στέρηση ορισμένων δικαιωμάτων, όπως: α] Να εκλέγει και να εκλέγεται, το οποίο καταργήθηκε με νεότερους νόμους, β] να ασκεί λειτούργημα δημοσίου δημοτικού ή κοινοτικού υπαλλήλου, γ] να ασκεί δημόσιο λειτούργημα, δ] να ασκεί επάγγελμα υπαλλήλου ΝΠΔΔ.

Με την κήρυξη της πτώχευσης επέρχεται αυτοδίκαια απώλεια της εμπορικής ιδιότητας και δημιουργείται ανικανότητα απόκτησης της εμπορικής ιδιότητας και πάλι χωρίς προηγουμένως να έχει γίνει αποκατάσταση του πτωχού.

Το πτωχευτικό δικαστήριο έχει την δυνατότητα να διατάξει την προσωπική κράτηση του πτωχού.

Η προσωποκράτηση δεν είναι μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης και δεν συνιστά ποινική κύρωση. Η προσωποκράτηση διατάσσεται κυρίως σε περιπτώσεις δολίων και κακόπιστων

πτωχών. Αφορά μόνο φυσικά πρόσωπα, δεν μπορεί να επιβληθεί σε εκπροσώπους πτωχεύσαντος νομικού προσώπου. Το μέτρο αυτό επιβάλλεται είτε αυτεπάγγελτα, είτε με πρόταση εισηγητή ή με αίτηση συνδίκου ή πιστωτή. Είναι προσωρινό μέτρο και μπορεί να αρθεί και να επανεπιβληθεί. Επίσης ο πτωχός έχει την υποχρέωση να εμφανιστεί ενώπιον του συνδίκου ή του εισηγητή δικαστή, και να γίνει αποσφράγιση των επιστολών του από τον σύνδικο.

II. ΣΥΝΕΠΕΙΔΕ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΦΥΣΗΣ

§ 1. Πτωχευτική απαλλοτρίωση

Από το πρωί της ημέρας που δημοσιεύεται η απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση, ο πτωχεύσας χάνει αυτοδικαίως την εξουσία διαχειρίσεως και διαθέσεως της πτωχευτικής περιουσίας, την οποία αναλαμβάνει ο σύνδικος.

Αυτή λοιπόν η συνέπεια, ως προς την περιουσία του πτωχεύσαντα, ονομάζεται πτωχευτική απαλλοτρίωση.

Με την πτωχευτική απαλλοτρίωση θεμελιώνεται ο χωρισμός της περιουσίας του πτωχού σε δύο ομάδες, την πτωχευτική περιουσία, η οποία δεσμεύεται και την μεταπτωχευτική περιουσία, η οποία δεν δεσμεύεται, γιατί είναι περιουσία που απέκτησε ο πτωχός μετά την πτώχευση και έχει το δικαίωμα να την διοικεί ελεύθερα.

Η διαδικασία της πτωχευτικής απαλλοτριώσεως έχει ως σκοπό την μη ελάττωση ή αλλοίωση της πτωχευτικής περιουσίας ή τη μη ευμενή ή δυσμενή μεταχείρησή της από ορισμένους πιστωτές.

Ως συνέπεια της απώλειας της εξουσίας διαχειρήσεως και διαθέσεως της περιουσίας από τον πτωχό, είναι ότι κάθε δικαιοπραξία του πτωχεύσαντος που αφορά την πτωχευτική περιουσία, είναι αυτοδικαίως άκυρη.

Επίσης άκυρη είναι και κάθε δικαιοπραξία προς τον πτωχό.

Οι δίκες που αφορούν την πτωχευτική περιουσία διεξάγονται μόνο από τον σύνδικο.

Η πτωχευτική απαλλοτρίωση διατηρείται καθ'όλη την διάρκεια της πτώχευσης και αίρεται ή ολοκληρώνεται ή ανατρέπεται, ανάλογα με το αποτέλεσμα της πτωχευτικής διαδικασίας.

§ 2. Πτωχευτική Περιουσία

Πτωχευτική περιουσία είναι το σύνολο της περιουσίας που ανήκει στον πτωχό κατά το χρόνο κήρυξης της πτώχευσης. Δεν συμπεριλαμβάνεται στην πτωχευτική περιουσία και δεν αποτελεί αντικείμενο πτωχευτικής απαλλοτρίωσης η περιουσία που απέκτησε ο πτωχός μετά την κήρυξη της πτώχευσης. Στην πτωχευτική περιουσία νομικού προσώπου, περιλαμβάνεται η εμπορική επιχείρηση με τα

υποκαταστήματά της, ενώ στην πτωχευτική περιουσία φυσικού προσώπου περιλαμβάνεται και η ατομική του περιουσία. Όσον αφορά την περιουσία του ή της συζύγου του πτωχού, τεκμαίρεται υπέρ των πιστωτών ότι η περιουσία την οποία απέκτησε ο ή η σύζυγος, μετά την τέλεση του γάμου και μέσα στα δύο τελευταία χρόνια πριν από την παύση των πληρωμών, ανήκει στον πτωχό και περιλαμβάνεται στην πτωχευτική περιουσία. Ο άλλος σύζυγος μπορεί να ανατρέψει το τεκμήριο μόνο εφόσον αποδείξει ότι δεν απέκτησε τα περιουσιακά του στοιχεία με χρήματα του συζύγου που πτώχευσε ή ότι δεν προέρχονται από δωρεά του πτωχεύσαντα συζύγου.

Ως περιουσία είναι το σύνολο της ενεργητικής περιουσίας του πτωχού, δηλαδή εκείνων των περιουσιακών δικαιωμάτων που έχουν χρηματική αξία.

Δεν είναι περιουσία τα αντικείμενα προσωπικής χρήσεως του πτωχού και της οικογενείας του, τα καθαρώς οικογενειακά δικαιώματα, η ικανότητα του πτωχού για εργασία, τα δικαιώματα περιουσιακής φύσης που είναι στενά συνδεδεμένα -προσωποπαγή - με το πρόσωπο του πτωχού, όπως το δικαίωμα στο όνομα και τη σχηματισμένη από το όνομα του πτωχού, επωνυμία.

Ακόμη και μετά την μεταβίβαση της επιχείρησης από τον

σύνδικο, αν η επιχείρηση συνεχίσει με την επωνυμία του πτωχού, τότε χρειάζεται συναίνεση του πτωχού για να γίνει κάτι τέτοιο. Επίσης σε περίπτωση εταιρικής επωνυμίας, εφόσον η χρησιμοποίηση του αστικού ονόματος του εταίρου είναι από το Νόμο υποχρεωτική, τότε ο προσωπικός δεσμός υπερισχύει των συμφερόντων των δανειστών και απαιτείται συναίνεση του δικαιούχου εταίρου. Δεν συμβαίνει το ίδιο στην περίπτωση κεφαλαιουχικών εταιριών, γιατί η χρησιμοποίηση αστικού ονόματος γίνεται οικειοθελώς και η εταιρική επωνυμία συµμεταβιβάζεται με την επιχείρηση χωρίς την συναίνεση του πτωχού.

Στην περιουσία περιλαμβάνονται ακίνητα, κινητά πράγματα, η επιχείρηση σαν οικονομική οντότητα με το σύνολο των απαιτήσεών της, συμμετοχών, άυλα αγαθά κλπ. Το δικαίωμα επί διπλώματος ευρεσιτεχνίας ανήκει στην πτωχευτική περιουσία εφόσον ο εφευρέτης δήλωσε την απόφασή του για οικονομική χρησιμοποίησή της.

Το δικαίωμα επί του σήματος μπορεί να εκποιηθεί μόνο με την επιχείρηση αν δε αποτελείται από το όνομα του δικαιούχου, δεν επιτρέπεται εκποίηση του σήματος κατά την πτώχευση.

Η πτωχευτική περιουσία δεν ανήκει ούτε στο σύνδικο, ούτε στους δανειστές αλλά στον πτωχό, ο οποίος παρά τη

στέρση της διοίκησης της πτωχευτικής περιουσίας, διατηρεί επ'αυτής δικαίωμα κυριότητας το οποίο επανεργοποιείται εφόσον στο τέλος της πτώχευσης εναπομείνουν περιουσιακά στοιχεία. Η όλη πτωχευτική διαδικασία θεωρείται διαδικασία εκκαθάρισης. Όργανο της πτωχευτικής περιουσίας είναι ο σύνδικος ο οποίος δεν ενεργεί στο δικό του όνομα αλλά ως διαχειριστής και αντιπρόσωπος της πτωχευτικής περιουσίας.

ΙΙΙ. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 534 του Εμπορικού Νόμου, μετά την κήρυξη της πτώχευσης, κάθε αγωγή κατά του πτωχεύσαντα, η οποία αφορά την κινητή ή ακίνητη περιουσία του, στρέφεται μόνο κατά του σύνδικου. Ο πτωχός παύει να νομιμοποιείται τόσο ενεργητικά όσο και παθητικά σε δίκες που αφορούν την πτωχευτική περιουσία.

Στις δίκες αυτές νομιμοποιείται μόνο ο σύνδικος ως διαχειριστής της περιουσίας, διεξάγοντας αυτές στο όνομά του. Σε περίπτωση που οι δίκες αφορούν αντικείμενα της πτωχευτικής περιουσίας, το δικαστήριο μπορεί κατά την κρίση του να επιτρέψει την πρόσθετη παρέμβαση του πτωχού. Ο πτωχός νομιμοποιείται πλήρως για τη διεξαγωγή δικών που αφορούν την οικογενειακή του κατάσταση.

Επίσης έχει δικαίωμα σύμφωνα με ρητή διάταξη του νόμου, κατά τη διάρκεια της πτώχευσης, ν' ασκήσει προσφυγή, παράσταση και άσκηση ενδίκων μέσων ενώπιον διοικητικών δικαστηρίων. Σύμφωνα με το άρθρο 286 § 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, μπορεί να επέλθει βίαιη διακοπή της δίκης, για να δοθεί χρόνος στον σύνδικο ν' αποφασίσει αν είναι συμφέρουσα η συνέχισή της ή όχι. Σύμφωνα με την ίδια διάταξη, διακοπή της δίκης συμβαίνει, όχι μόνο σε περίπτωση κήρυξης της πτώχευσης, αλλά και σε περίπτωση άρσης ή περάτωσής της, αλλά και σε κάθε αλλαγή του προσώπου του συνδίκου.

Δεν επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης, που αφορά εξωπτωχευτική ή μεταπτωχευτική περιουσία.

Η βίαιη διακοπή της δίκης εκτείνεται μέχρι την επανάληψή της ή μέχρι το πέρας της πτώχευσης.

Παύει να υπάρχει συγχρόνως με το τέλος της πτώχευσης.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο

ΕΥΝΗΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΥΣ ΠΙΣΤΩΤΕΣ.

§ Ι. Κατηγορίες Πιστωτών

Στην πτώχευση διακρίνουμε διάφορες κατηγορίες πιστωτών όπως α) τους Πτωχευτικούς πιστωτές, όπου είναι γενικά οι πιστωτές που δημιουργήθηκαν μέχρι το πρωί της ημέρας που κηρύχθηκε η πτώχευση.

β) τους Μεταπτωχευτικούς πιστωτές, όπου είναι οι πιστωτές που δημιουργήθηκαν μετά την κήρυξη της πτώχευσης.

γ) τους Πιστωτές της ομάδας, όπου είναι οι πιστωτές που δημιουργήθηκαν από τη δράση του σύνδικου κατά τη διάρκεια της πτώχευσης.

Οι παραπάνω κατηγορίες πιστωτών δεν έχουν την ίδια νομική μεταχείριση. Η πτωχευτική διαδικασία υπάρχει μόνο για τους πτωχευτικούς πιστωτές οι οποίοι ικανοποιούνται μόνο από την πτωχευτική περιουσία.

Σε περίπτωση όπου η πτώχευση περατωθεί με απλό συμβιβασμό, οι πτωχευτικοί πιστωτές ικανοποιούνται και από την μεταπτωχευτική περιουσία, οπότε ο πτωχός αναλαμβάνει τη διοίκηση της πτωχευτικής περιουσίας

προκειμένου να ικανοποιήσει τους πιστωτές, σύμφωνα με τους όρους του συμβιβασμού, τόσο από την πτωχευτική όσο και από την μεταπτωχευτική περιουσία. Επίσης οι πτωχευτικοί πιστωτές ικανοποιούνται και από την μεταπτωχευτική περιουσία και στην περίπτωση της περάτωσης της πτώχευσης, με ένωση των πιστωτών.

Οι μεταπτωχευτικοί πιστωτές δεν συμμετέχουν στην πτωχευτική διαδικασία, ούτε κατατάσσονται στον πίνακα που συντάσσεται από τον σύνδικο. Έχουν όμως το δικαίωμα να εγείρουν αγωγή κατά του πτωχού και να προβούν σε εκτέλεση κατά την διάρκεια της πτώχευσης επί της μεταπτωχευτικής περιουσίας. Μπορούν επίσης να επιληφθούν της πτωχευτικής περιουσίας μόνο μετά το πέρας της πτώχευσης και εφόσον επήλθε περάτωση της πτώχευσης με απλό συμβιβασμό ή με ένωση των πιστωτών.

Οι πιστωτές της ομάδας δεν υπόκεινται στην πτωχευτική διαδικασία, για να ικανοποιηθεί η απαίτησή τους, μπορούν να εγείρουν αγωγή κατά του συνδίκου ως διοικητή της πτωχευτικής περιουσίας, έτσι αποκτώντας δικαίωμα στην περιουσία, ικανοποιούνται πρώτα από τους πτωχευτικούς πιστωτές μόνο από την μεταπτωχευτική περιουσία.

Οι ομαδικές απαιτήσεις αφορούν χρέη που δημιουργούνται από τη δράση του συνδίκου και έξοδα διοίκησης της πτωχευτικής περιουσίας ή δικαστικά δαπανήματα. Μπορούν

να ικανοποιηθούν από την μεταπτωχευτική περιουσία, μόνο μετά το πέρας της πτώχευσης, εκτός από δύο εξαιρέσεις :

α] Όταν ο πτωχός ευθυνόταν απεριόριστα ήδη πριν από την κήρυξη της πτώχευσης έναντι πιστωτών οι οποίοι έγιναν πιστωτές της ομάδας, τότε αυτοί μπορούν να ικανοποιηθούν τόσο από την πτωχευτική όσο και από την μεταπτωχευτική περιουσία, απεριόριστα, όχι μόνο μετά το τέλος της πτώχευσης, αλλά και κατά τη διάρκεια της πτωχευτικής διαδικασίας.

β] Όταν κατά το στάδιο ένωσης των πιστωτών οι πτωχευτικοί πιστωτές αποφασίσουν την συνέχιση της εμπορίας του πτωχού από το σύνδικο και ο σύνδικος δημιουργήσει τυχόν χρέη τα οποία δεν μπορεί να καλύψει η πτωχευτική περιουσία, οι πτωχευτικοί πιστωτές που συμφώνησαν σ' αυτή την απόφαση ευθύνονται γι' αυτά τα χρέη προσωπικά, ανάλογα με τις απαιτήσεις τους.

Η πτώχευση από τη φύση της μπορεί να προσφέρει ικανοποίηση μόνο σε χρήμα. Απαιτήσεις που δεν ορίζονται για πληρωμή ορισμένου χρηματικού σκοπού, δεν συμπεριλαμβάνονται στην πτωχευτική περιουσία.

Έτσι λοιπόν, πτωχευτικοί πιστωτές είναι εκείνοι που έχουν χρηματικές απαιτήσεις οι οποίες μπορούν να ικανοποιηθούν μόνο με καταβολές, όπως: α] χρηματικές, β] αντικαταστατών πραγμάτων ή ανωνύμων χρεογράφων.

Πιστωτές που δεν έχουν χρηματική απαίτηση θεωρούνται πτωχευτικοί μόνο αν οι απαιτήσεις τους είχαν τραπέι σε απαιτήσεις αποζημίωσης πριν από την πτώχευση.

Οι πτωχευτικοί πιστωτές διακρίνονται α] σε Ανέγγυους ή εγγχειρόγραφους πιστωτές, όπου οι απαιτήσεις τους δεν είναι εξοπλισμένες με υποθήκη, ενέχυρο ή κάποιο προνόμιο.

β] σε Ενέγγυους, οι απαιτήσεις των οποίων είναι ασφαλισμένες με ενέχυρο ή υποθήκη ή με ειδικό προνόμιο επί στοιχείων της πτωχευτικής περιουσίας.

γ] σε Γενικούς προνομιούχους πιστωτές, όπου οι απαιτήσεις τους είναι εξοπλισμένες με γενικό προνόμιο επί της κινητής και ακίνητης περιουσίας του πτωχού.

Αυτή η κατηγορία πιστωτών ικανοποιείται κατά προτίμηση από την αξία ολόκληρης της πτωχευτικής περιουσίας.

§ 2. Ομάδα των πιστωτών

Η ομάδα των πιστωτών δεν αποτελεί νομικό πρόσωπο.

Η ομάδα δημιουργείται από το νόμο, όπου οι πτωχειακοί πιστωτές συγκροτούν μία κοινωνία συμφερόντων που κατευθύνονται προς κοινό σκοπό. Κοινός σκοπός είναι η αξιοποίηση της πτωχευτικής περιουσίας, με σκοπό την

πραγματοποίηση του μεγαλύτερου δυνατού πτωχευτικού μερίσματος και την σύμμετρη ικανοποίηση των πιστωτών. Σύμφωνα με το άρθρο 581 του Εμπορικού Νόμου, με την απόφαση κήρυξης της πτώχευσης δημιουργείται δικαίωμα για εγγραφή υποθήκης των ακινήτων του πτωχού στο όνομα της ομάδας των πιστωτών.

Αν και οι πιστωτές προστατεύονται από τους θεσμούς της πτωχευτικής απαλλοτρίωσης και της ανενέργειας των δικαιοπραξιών του πτωχού, η ωφέλεια της υποθήκης συνίσταται στην εξασφάλιση σαφέστερης θέσης των δικαιωμάτων της ομάδας στα ακίνητα του πτωχού.

Σε υποθήκη εγγράφονται μόνο τα ακίνητα που ανήκουν στον πτωχό κατά την κήρυξη της πτώχευσης.

Η υποθήκη ισχύει από την εγγραφή της στα βιβλία υποθηκών της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο, διαρκεί όσο χρόνο διαρκεί και η πτώχευση και σβήνεται με την ανάκληση ή το πέρας της πτώχευσης.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Τ Ρ Ι Τ Ο

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΖΥΓΟ ΤΟΥ ΠΤΩΧΟΥ

Σε προγενέστερο δίκαιο, οι συνέπειες της πτώχευσης ως προς τη σύζυγο του πτωχού αναφέρονται στην τύχη της προίκας και της εξώπροικης περιουσίας σε περίπτωση που πτώχευσε ο σύζυγος. Έτσι λοιπόν, η προίκα ανήκει εξ ολοκλήρου στην γυναίκα ενώ η εξώπροικη περιουσία της γυναίκας ανήκει στο σύζυγο που πτώχευσε και συγκατανέμεται στην πτωχευτική περιουσία υπέρ της ομάδας των πιστωτών. Με την απόφαση της κήρυξης της πτώχευσης του άνδρος, επέρχεται αυτοδικαίως ο χωρισμός της προίκας. Ο χωρισμός της προίκας δεν αποτελεί ποινή ή κύρωση σε βάρος του άνδρος, αλλά μέτρο πρόνοιας για να εξασφαλιστεί η προίκα λόγω του σκοπού που εξυπηρετούσε. Για να γίνει ο χωρισμός, θα πρέπει η προίκα να είναι νομίμως συνεστημένη. Σύμφωνα με το άρθρο 1402 § 2 Αστικού Κώδικα, απαιτείται συμβολαιογραφικός τύπος, διαφορετικά τα αντικείμενα που δόθηκαν στον άνδρα, λόγω προίκας, χωρίς να τηρηθεί ο νόμιμος τύπος, συγκατανέμονται στην εξώπροικη περιουσία της γυναίκας. Με διάταξη του άρθρου 56 § 1329, έχει καταργηθεί η προίκα, οπότε αν ο σύζυγος πτώχευσε πριν από την

18.2.1983, η απόδοση της προίκας στη γυναίκα επέρχεται αυτοδικαίως. Σύμφωνα με τη νέα διάταξη της τρίτης παραγράφου του άρθρου 1398 του Αστικού Κώδικα, όταν πτωχεύσει ο ένας από τους συζύγους, κάθε περιουσιακό στοιχείο που αποκτήθηκε από τον άλλο, ύστερα από την τέλεση του γάμου και μέσα στα δύο τελευταία χρόνια πριν από την παύση των πληρωμών συμπεραίνεται ότι ανήκει στον σύζυγο που πτώχευσε και συμπεριλαμβάνεται στην πτωχευτική περιουσία, εκτός αν αποδειχθεί ότι η απόκτησή του από τον άλλο σύζυγο δεν έγινε με χρήματα ή δωρεά αυτού που πτώχευσε.

Το νέο δίκαιο εφαρμόζεται σε περίπτωση πτώχευσης οποιουδήποτε των συζύγων και λειτουργεί σε βάρος του άλλου ανδρός ή γυναίκας, ανεξαιρέτως.

Δεν επεκτείνεται σε περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποχωρίστηκαν από την περιουσία του άλλου πριν από την κήρυξη της πτώχευσης. Το τεκμήριο, ότι η περιουσία του άλλου ανήκει στο σύζυγο που πτώχευσε, ισχύει μόνο υπέρ της ομάδας των πιστωτών. Επίσης, το τεκμήριο ισχύει για τις πτωχεύσεις που κηρύχθηκαν μετά την ισχύ του Νόμου 1329 [18.2.83], ανεξαρτήτως του χρόνου τέλεσης του γάμου. Για τις πτωχεύσεις λοιπόν που κηρύχθηκαν πριν ισχύει η παλαιά ρύθμιση, η οποία αφορά μόνο τα εξώπροικα της γυναίκας.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Τ Ε Τ Α Ρ Τ Ο

ΣΥΝΕΠΕΙΒΕΣ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΥΠΟΧΡΕΟΥΣ

Σε περίπτωση όπου περισσότερα πρόσωπα οφείλουν την ίδια παροχή, η πτώχευση του ενός από αυτούς, δεν επηρεάζει την υποχρέωση των λοιπών συνοφειλετών. Ο δανειστής έχει δικαίωμα να απαιτήσει την καταβολή της παροχής από οποιονδήποτε συνοφειλέτη.

Η πτώχευση του πρωτοφειλέτη δεν αλλοιώνει τα δικαιώματα του δανειστή κατά του εγγυητή και αντίστροφα, η πτώχευση του εγγυητή δεν αλλοιώνει τα δικαιώματα του δανειστή κατά του πρωτοφειλέτη.

Σύμφωνα με τα άρθρα 639-643 του Εμπορικού Νόμου, ο δανειστής έχει δικαίωμα να συμμετέχει στις πτωχεύσεις περισσότερων συνοφειλετών, ζητώντας ολόκληρο το ποσό της απαίτησής του, μέχρι να ικανοποιηθεί πλήρως.

Σε περίπτωση που πτωχεύσουν ταυτόχρονα, περισσότεροι συνοφειλέτες, ο δανειστής θα απαιτήσει ολόκληρη την απαίτησή του σε κάθε πτώχευση, όπως π.χ. σε πτώχευση ΟΕ, ο δανειστής έχει απαίτηση τόσο από το νομικό πρόσωπο όσο και στις κατ'ιδίαν πτωχεύσεις των ομορρυθμών εταίρων μέχρι την πλήρη ικανοποίησή του. Εάν το σύνολο του ποσού που εισπράχθηκε υπερβαίνει την απαίτησή του, τότε το

υπερβάλλον αποδίδεται, γιατί η πτώχευση δεν εννοείται να καθιστά το δανειστή πλουσιότερο.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Π Ε Μ Π Τ Ο

Πτωχευτική Διεκδίκηση

§ 1. Περί Διεκδίκησης στην πτώχευση

Στην πτωχευτική περιουσία περιλαμβάνονται μόνο αντικείμενα που ανήκουν στον πτωχό. Υπάρχουν όμως και αντικείμενα τα οποία εμφανίζονται ως στοιχεία της πτωχευτικής περιουσίας, αλλά δεν ανήκουν στον πτωχό και γι' αυτό το λόγο μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενα διεκδίκησης. Λέγοντας λοιπόν διεκδίκηση, εννοούμε τον διαχωρισμό από την πτωχευτική περιουσία, αντικειμένων τα οποία δεν ανήκουν σ' αυτόν που πτώχευσε και την αναγνώριση της κυριότητάς τους για απόδοσή τους σ' αυτόν που του ανήκουν.

Η πτωχευτική διεκδίκηση ρυθμίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 668-673 του Εμπορικού Νόμου.

Η πτωχευτική διεκδίκηση δεν αφορά ακίνητα, αναφέρεται σε κινητά πράγματα.

Ο νόμος προβλέπει τρεις περιπτώσεις πτωχευτικής διεκδίκησης :

- α] τη διεκδίκηση κλητηών
- β] τη διεκδίκηση τιμήματος εμπορευμάτων που πωλήθηκαν
- γ] τη διεκδίκηση αξιολογίων

§ 2. Διεκδίκηση Κλητηών

Το άρθρο 669 του Εμπορικού Νόμου, ρυθμίζει την πτωχευτική διεκδίκηση εμπορευμάτων και εφαρμόζεται σε διεκδίκηση κάθε κλητού πράγματος. Αντικείμενα διεκδίκησης είναι εμπορεύματα τα οποία δόθηκαν λόγω παρακαταθήκης ή προς πώληση στον πτωχέυσαντα.

Για την διεκδίκηση των κλητών πραγμάτων, πρέπει να πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις :

α] Τα εμπορεύματα κατά την κήρυξη της πτώχευσης να υπάρχουν αυτούσια, δηλαδή να μην υπέστησαν ουσιώδη μετάπλαση, όπως π.χ. ξυλεία σε έπιπλα, φρούτα σε χυμούς. Σε περίπτωση που δεν είναι αυτούσια, δεν χωρεί πτωχευτική διεκδίκηση.

Εάν σώζεται μέρος από τα εμπορεύματα, τότε μπορεί να γίνει διεκδίκηση μόνο αυτού του μέρους.

Σε περίπτωση όπου τα εμπορεύματα υπήρχαν αυτούσια, κατά την κήρυξη της πτώχευσης, αλλά πωλήθηκαν από τον συνδικό για ανάγκες της πτώχευσης, τότε ο κύριος των εμπορευμάτων στερείται της πτωχευτικής διεκδίκησης, αλλά

έχει το δικαίωμα αποζημίωσης και παρίσταται στην πτώχευση, ως πιστωτής της ομάδας.

β] Στην περίπτωση παρακαταθήκης εμπορευμάτων με σκοπό να πωληθούν για λογαριασμό του παρακαταθέτη, πρόκειται για σχέση συμβάσεως παραγγελίας, όπου ο παραγγελέας παρακαταθέτει εμπορεύματα στον παραγγελιοδόχο για να τα πωλεί με δικό του όνομα, αλλά για λογαριασμό του παραγγέα. Αυτός δηλαδή που διεκδικεί, πρέπει να αποδείξει τη σχέση της παραγγελίας και όχι την κυριότητα.

§ 3. Διεκδίκηση του τμήματος

Εάν τα εμπορεύματα πωλήθηκαν πριν από την κήρυξη της πτώχευσης και το τίμημα της πώλησης οφείλεται από τον αγοραστή, ο παραγγελέας έχει το δικαίωμα να διεκδικήσει το τίμημα που οφείλεται από τον αγοραστή.

§ 4. Διεκδίκηση Αξιογράφων

Το άρθρο 668 το Εμπορικού Νόμου επιτρέπει τη διεκδίκηση εμπορικών γραμματίων που είχαν παραδοθεί στον μετέπειτα πτωχεύσαντα παραγγελιοδόχο με την εντολή να τα εξαργυρώσει και να φυλλάξει την αξία τους για λογαριασμό του παραγγελέα ή να τα χρησιμοποιήσει για ορισμένες πληρωμές, ο παραγγελέας μπορεί να τα διεκδικήσει εφ'όσον

υπάρχουν αυτούσια στο χαρτοφυλάκιο του πτωχεύσαντος. Ο νόμος [Εμπ.Ν. 668] εφαρμόζεται, εάν από τον τίτλο που βρίσκεται στα χέρια του πτωχού δεν εμφανίζεται η κυριότητα του παραγγελέα, εάν εμφανίζεται εφαρμόζονται οι κοινές διατάξεις περί διεκδικήσεως, γιατί δεν υπάρχει ανάγκη εφαρμογής του άρθρου 668. Ο διεκδικών [παραγγελέας], πρέπει να αποδείξει, ότι η κυριότητα μεταβιβάστηκε στον πτωχεύσαντα βάσει μεταξύ τους συμφωνίας. Το δικαίωμα διεκδικήσεως δεν ισχύει αν τα αξιόγραφα δεν υπάρχουν αυτούσια, ο παραγγελέας ικανοποιείται ως πτωχευτικός πιστωτής.

§ 5. Διεκδίκηση από τον πωλητή

Οι διατάξεις των άρθρων 670 και 671 του Εμπορικού Νόμου ρυθμίζουν τα δικαιώματα του πωλητή κινητών πραγμάτων, λόγω πτώχευσης του αγοραστή, που πωλήθηκαν χωρίς καταβολή του τιμήματος. Εάν το εμπόρευμα παραδόθηκε στον αγοραστή πριν από την κήρυξη της πτώχευσης, τότε ο πωλητής στερείται του δικαιώματος της διεκδίκησης και αντιμετωπίζεται ως πτωχευτικός πιστωτής.

Σε περίπτωση πώλησης εξ αποστάσεως, όταν τα εμπορεύματα βρίσκονται καθ'οδόν, κατά το χρόνο κήρυξης της πτώχευσης, ο νόμος επιτρέπει στον πωλητή να διεκδικήσει από τον αγοραστή που μετέπειτα πτώχευσε, τα εμπορεύματα

που στάλθηκαν.

Εάν τα εμπορεύματα δεν στάλθηκαν ή δεν παραδόθηκαν στον αγοραστή, ο πωλητής δικαιούται να ασκήσει το δικαίωμα της επίσεσης του πράγματος που πωλήθηκε, εφόσον ο αγοραστής κηρύχθηκε σε πτώχευση, το δικαίωμα της επίσεσης ασκείται με ένσταση. Ο πωλητής έχει δικαίωμα, δεν υποχρεούται σε άσκηση του δικαιώματος.

Ευνεπώς δικαιούται να παραδώσει τα εμπορεύματα στο σύνδικο και να μετέχει στην πτώχευση, ως εγχειρόγράφος πιστωτής.

§ 6. Διαδικασία της διεκδίκησης στην πτώχευση

Η αίτηση διεκδίκησης υποβάλλεται στον εισηγητή με κοινοποίησή της στο σύνδικο. Εφόσον δεν προβληθεί αντίρρηση κατά της αίτησης από το σύνδικο ή από κάποιο πιστωτή, ο σύνδικος δέχεται την αίτηση υπό δύο προϋποθέσεις : α] την έγκρισή της από τον εισηγητή, β] την επικύρωσή της από το πτωχευτικό δικαστήριο. γ] Ο πτωχός καλείται στη δίκη για την επικύρωση, η πρόσκλησή του δημοσιεύεται στο Δελτίο Ταμείου Συντάξεων Νομικών.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Κ Τ Ο

ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΑΜΦΟΤΕΡΟΒΑΡΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Μία σύμβαση είναι εκκρεμής, όταν και τα δύο μέρη δεν έχουν εκπληρώσει ή δεν έχουν εκπληρώσει πλήρως τις συμβατικές τους υποχρεώσεις κατά το χρόνο κήρυξης της πτώχευσης. Αν έχει εκπληρώσει την παροχή ο αντισυμβαλλόμενος του πτωχεύσαντος, δεν μπορεί να ζητήσει την επιστροφή της αλλά εμφανίζεται ως προς τα οφειλόμενα σ' αυτόν ως πτωχευτικός πιστωτής. Αν αντίθετα έχει εκπληρώσει ο πτωχεύσας τις υποχρεώσεις του, ο αντισυμβαλλόμενός του πρέπει να καταβάλει την οφειλόμενη παροχή τον σύνδικο.

Με την πτώχευση δεν λύονται οι εκκρεμείς αμφοτεροβαρείς συμβάσεις, εκτός από τις προβλεπόμενες από το Νόμο. Όπως για παράδειγμα η σύμβαση σύστασης προσωπικής εταιρείας λύεται με την κήρυξη ενός από τους εταίρους σε πτώχευση εκτός εάν συμφωνήθηκε κάτι άλλο στο καταστατικό της εταιρείας. Αυτό ισχύει για τις αστικές, τις ΟΕ, τις ΕΕ και Αφανεείς Εταιρίες, εκτός από τις ΑΕ και ΕΠΕ.

Υπάρχουν συμβάσεις οι οποίες δεν επηρεάζονται από την πτώχευση, όπως η μίσθωση εργασίας. Η πτώχευση του

εργοδότη δεν επιφέρει τη λύση της σύμβασης εργασίας. Επίσης η σύμβαση ανέγερσης οικοδομής, κατά το σύστημα της αντιπαροχής, δεν λύεται με πτώχευση του εργολάβου και επομένως η μεταβίβαση του ακινήτου στον εργολάβο, ως αμοιβή, είναι έγκυρη και είναι δυνατόν να αποτελέσει μέρος της πτωχευτικής περιουσίας.

Σε περίπτωση όπου ο αντισυμβαλλόμενος δεν υποχρεούται σε εκπλήρωση της υποχρέωσής του η παροχή του όμως εξακολουθεί να είναι δεσμευμένη, ο σύνδικος έχει το δικαίωμα με δική του πρωτοβουλία, να υποκαταστήσει την ομάδα των πιστωτών, καταβάλλοντας ολόκληρη την παροχή. Αν ο σύνδικος αρνηθεί την εκτέλεση της σύμβασης, ο αντισυμβαλλόμενος μπορεί να ασκήσει υπαναχώρηση. Η άρνηση εκπλήρωσης από τον σύνδικο, έχει ως συνέπεια ότι ο αντισυμβαλλόμενος δεν θα μπορέσει να ζητήσει το μέρος της παροχής που τυχόν κατέβαλε, θα έχει όμως δικαίωμα να ζητήσει αποζημίωση εφόσον υπέστη ζημία από τη μη εκπλήρωση.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Β Δ Ο Μ Ο

Πτωχευτική Ανάκληση

§ 1. Γενικά

Ένα από τα βασικότερα μελήματα του πτωχευτικού δικαίου, είναι η διασφάλιση της ακεραιότητας της πτωχευτικής περιουσίας, υπέρ των δανειστών, από πράξεις του πτωχού. Αυτό επιτυγχάνεται με την πτωχευτική απαλλοτρίωση, κατά την οποία απαγορεύεται στον πτωχό η διάθεση αντικειμένων της πτωχευτικής περιουσίας μετά την κήρυξη της πτώχευσης.

Τον μεγαλύτερο κίνδυνο τον διατρέχουν οι πιστωτές κατά το διάστημα που ο έμπορος έπαυσε τις πληρωμές του και μέχρι την κήρυξη της πτώχευσης. Αυτή η περίοδος, όπως αναφέραμε και σε προηγούμενο κεφάλαιο, ονομάζεται ύποπτη περίοδος. Και οι νομικές πράξεις που γίνονται από τον πτωχό, κατ'αυτό το διάστημα, θεωρούνται ύποπτες, ως δόλιες, έναντι των δανειστών του. Βέβαια, κατ'αυτό το διάστημα, υπάρχει πράγματι ο κίνδυνος να θέλει ο έμπορος να γλυτώσει περιουσιακά του στοιχεία μεταβιβάζοντάς τα σε συγγενείς του ή να προβεί σε πράξεις που ζημιώνουν την περιουσία του για να μπορέσει να αποφύγει την πτώχευση ή να ικανοποιήσει κάποιους πιστωτές κατά

προτίμηση. Αυτές βέβαια οι πράξεις, δεν είναι άκυρες, γιατί η πτώχευση δεν έχει αναδρομικά αποτελέσματα, επειδή όμως η πτώχευση όφειλε να κηρυχθεί από την πρώτη ημέρα παύσης των πληρωμών, ο νόμος πλήττει πράξεις που έγιναν κατά την ύποπτη περίοδο, επαναφέροντας στην πτωχευτική περιουσία αντικείμενα που θα υπαγόntonταν σε αυτήν. Το μέσο προβολής των πράξεων του οφειλέτη που διενεργήθησαν μέσα στην ύποπτη περίοδο, είναι η ανάκληση, νομικός θεσμός τελείως ιδιαίτερος του πτωχευτικού δικαίου. Οι πράξεις αυτές μπορούν να προσβληθούν από το σύνδικο μόνο σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του άρθρου ΑΚ 939, περί καταβολής των δανειστών.

Τα χρονικά όρια ισχύος της πτωχευτικής ανάκλησης συμπίπτουν με τα χρονικά όρια της πτώχευσης.

§ 2. Δικαιούχος προς άσκηση της ανάκλησης

Η ανάκληση αποτελεί θεσμό που γεννιέται με την κήρυξη της πτώχευσης. Χωρίς την κήρυξη της πτώχευσης δεν μπορεί να καθοριστεί η ύποπτη περίοδος.

Το δικαίωμα της ανάκλησης ασκείται από το σύνδικο που ενεργεί ως όργανο της πτωχευτικής περιουσίας. Την ανάκληση επικαλείται ο σύνδικος όχι ως εκπρόσωπος του πτωχού ή των πτωχευτικών πιστωτών, αλλά λόγω του

δικαιώματος που απορρέει από την ιδιότητά του ως όργανο της πτωχευτικής διαδικασίας.

§ 3. Περί του δικαιώματος της ανάκλησης

Η πτωχευτική ανάκληση είναι ιδιόρρυθμος θεσμός του πτωχευτικού δικαίου, αποδεδειγμένος υπό αντίστοιχους θεσμούς του Αστικού Κώδικα. Είναι αλήθεια ότι ο Εμπορικός Νόμος στα άρθρα 537 και 538 κάνει λόγο για άκυρες πράξεις και για πράξεις που μπορούν να ακυρωθούν και θα μπορούσε να γίνει δεκτή η ομοιότητα της πτωχευτικής ανάκλησης προς τους θεσμούς της ακυρότητας και της ακύρωσης του Αστικού Κώδικα. Παρ'όλα αυτά δεν επέρχονται τα αποτελέσματα του Αστικού Κώδικα. Η πτωχευτική ανάκληση αποτελεί ενοχική αξίωση η οποία στρέφεται κατά του αντισυμβαλλόμενου του πτωχεύσαντος και με την οποία ζητείται η επιστροφή του εκποιηθέντος στην πτωχευτική περιουσία. Αυτή η αξίωση, δημιουργείται ευθέως από το Νόμο. Η πτωχευτική ανάκληση δεν είναι διαπλαστικό δικαίωμα όπως η ακύρωση του Αστικού Δικαίου, ούτε έχει εμπράγματα ή αποχωριστική ενέργεια, αλλά αποτελεί πραγμάτωση ενοχικής αξίωσης προς απόδοση.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, αντικείμενο της πτωχευτικής ανάκλησης, είναι σε περίπτωση μεταβίβασης πράγματος από τον πτωχό σε τρίτο, η αξίωση για επαναμεταβίβασή του.

Εφόσον το αντικείμενο που μεταβιβάστηκε δεν σώζεται, ο αντισυμβαλλόμενος είναι υποχρεωμένος να καταβάλει τη χρηματική του αξία, ενώ αν το αντικείμενο μεταβιβάστηκε από τον αντισυμβαλλόμενο σε τρίτο πρόσωπο, χωρίς αντάλλαγμα, ή σε κάποιον που γνώριζε για την παύση των πληρωμών, ο σύνδικος θα μπορεί να στραφεί και κατ'αυτού.

§ 4. Διακρίσεις των ανακαλούμενων πράξεων

Η ανάκληση των πράξεων που έγιναν από τον πτωχό, στην ύποπτη περίοδο, ρυθμίζονται ξεχωριστά από το νόμο.

Ορισμένες θεωρούνται από το νόμο ως άκυρες και χωρίς αποτέλεσμα, ως προς την ομάδα. Πρόκειται για πράξεις που είναι ανακλητέες απ'ευθείας από το νόμο.

Άλλες πράξεις δεν ανακαλούνται μόνο από το γεγονός ότι έγιναν μέσα στην ύποπτη περίοδο, μπορούν να ακυρωθούν από το Δικαστήριο, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που έχουν τεθεί από το νόμο. Αυτές ονομάζονται ανακλητέες πράξεις κατ'ευχέρεια.

§ 5. Αναγκαιότητα Δικαστικής Απόφασης

Η ανάκληση έχοντας φύση ενοχικής αξίωσης και όχι διαπλαστικού δικαιώματος, δεν μπορεί να ασκηθεί με απλή δήλωση του συνδίκου. Σε κάθε περίπτωση, τόσο για τις ανακλητές πράξεις από το νόμο, όσο για τις ανακλητές

πράξεις κατ'ευχέρεια, η ανάκληση ασκείται με αγωγή ή ένσταση. Η ανάκληση οποιασδήποτε πράξης απαιτεί δικαστική απόφαση.

Το δικαστήριο για τις άκυρες πράξεις του άρθρου 537 του Εμπορικού Νόμου, περιορίζεται μόνο στη διαπίστωση της φύσης και της χρονολογίας διενέργειας της πράξης.

Αυτή η διαπίστωση των προϋποθέσεων του άρθρου 537 του Εμπορικού Νόμου, κάνει τη δικαστική απόφαση απαραίτητη. Εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές η ανάκληση είναι υποχρεωτική για το δικαστήριο.

§ 6. Ανάκληση κατά την πτώχευση θανόντος

Γεννιέται το ερώτημα, αν κατά την πτώχευση θανόντος εφαρμόζονται τα άρθρα 537 και 538 του Εμπορικού Νόμου. Θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι οι πράξεις που έγιναν από τον κληρονόμο μέσα στην ύποπτη περίοδο, υπόκεινται σε ακύρωση σαν να επιχειρούνταν από τον ίδιο τον πτωχό. Αυτός όμως ο ισχυρισμός δεν δικαιολογείται από το νόμο που αναφέρεται σε πράξεις που έγιναν από τον οφειλέτη πολύ περισσότερο όταν σκοπός της πτώχευσης θανόντος δεν είναι η ταύτιση αλλά ο διαχωρισμός της κληρονομιάς από την ατομική περιουσία του κληρονόμου.

Ορθό, παρ'όλα αυτά είναι να γίνει δεκτή η εφαρμογή των άρθρων σε περίπτωση πτώχευσης θανόντος, η πτωχευτική

ανάκληση όμως να κρίνεται από το πρόσωπο του κληρονόμου κατά την επαγωγή της κληρονομίας μέχρι την κήρυξη της πτώχευσης. Και από το πρόσωπο του θανόντος κατά το χρονικό διάστημα πριν το θάνατο.

§ 7. Πράξεις ανακλητές από το Νόμο

Ο νόμος στο άρθρο 537 του Εμπορικού Νόμου, απαριθμεί ορισμένες πράξεις οι οποίες είναι αυτοδικαίως ανακλητές πράξεις και αποβαίνουν είτε σε βάρος όλων των πτωχευτικών πιστωτών, γιατί ελαττώνουν την πτωχευτική περιουσία, είτε είναι ευνοϊκές για ορισμένους μόνο πιστωτές.

Δεν αποτελεί προϋπόθεση για την ανάκληση των πράξεων αυτών η καλή ή κακή πίστη του αντισυμβαλλομένου, ούτε το πόσο ζημιά κάνουν στους πιστωτές.

Οι πράξεις αυτές ανακαλούνται μόνο και μόνο γιατί διενεργήθηκαν κατά την ύποπτη περίοδο ή δέκα μέρες πριν από αυτή. Ο τρόπος απόδειξης του χρόνου διενέργειας της πράξης εξαρτάται από την φύση της πράξης. Εάν είναι εμπορική επιτρέπεται κάθε αποδεκτικό μέσο. Εάν μεν είναι αστική, το επικαλούμενο έγγραφο πρέπει να φέρει ακριβή χρονολογία.

Αυτοδικαίως ανακλητές πράξεις είναι οι ακόλουθες :

1. Ετεροβαρείς πράξεις.

2. Η πληρωμή μη ληξιπροθέσμων χρεών.
3. Η ανώμαλη πληρωμή χρεών ληξιπροθέσμων.
4. Η σύσταση εμπράγματης ασφάλειας προς εξασφάλιση προγενέστερης οφειλής.

7.α. Ετεροβαρείς Πράξεις

Ετεροβαρής είναι κάθε πράξη που ελαττώνει είτε την κινητή είτε την ακίνητη περιουσία του πτωχού. Ο κανόνας αναφέρεται σε κάθε πράξη από ελευθερότητα. Δεν υπάγονται σε αυτές μόνο η δωρεά, αλλά γενικότερα κάθε περιουσιακή επίδοση χωρίς αντάλλαγμα, όπως η παραχώρηση άτοκου δανείου, η άφεση χρέους, η εγγύηση υπέρ τρίτου, η αποδοχή συναλλαγματικής ευκολίας, η παραίτηση από εμπράγματα δικαιώματα σε ξένα πράγματα, όχι όμως οι γονικές παροχές και η αποποίηση κληρονομίας.

7 β. Πληρωμή μη ληξιπροθέσμων χρεών

Άλλη κατηγορία πράξεων που είναι ανακλητές από τον νόμο, είναι οι πληρωμές μη ληξιπροθέσμων χρεών που έγιναν κατά το χρόνο της ύποπτης περιόδου. Σκοπός της διάταξης είναι η αποκατάσταση της αρχής της ισότητας των πιστωτών.

Δηλαδή ο νομοθέτης προσπαθεί να πατάξει ορισμένες πληρωμές από τις οποίες αποκαλύπτεται η πρόθεση του οφειλέτη που έπαυσε τις πληρωμές του, για ευνοϊκότερη

μεταχείριση ορισμένων δανειστών του.

Η ανάκληση αναφέρεται σε κάθε φύσης πληρωμές χρεών, εμπορικών ή αστικών. Ως πληρωμή λαμβάνεται ο οποιοσδήποτε τρόπος, όπως με μετρητά, με είδος, με εκχώρηση, με ανανέωση, με συμψηφισμό, με δόση αντί καταβολής.

Το ληξιπρόθεσμο του χρέους κρίνεται από το χρόνο πληρωμής του. Συνεπώς, εάν το χρέος δεν ήταν ληξιπρόθεσμο κατά το χρόνο της πληρωμής του, έστω και εάν το χρέος γινόταν ληξιπρόθεσμο πριν από την κήρυξη της πτώχευσης, θα ακυρωνόταν η πληρωμή του.

Δεν συμπεριλαμβάνεται στις πληρωμές μη ληξιπρόθεσμων χρεών και δεν ανακαλείται η καταχώρηση συναλλαγματικών ή γραμματίων σε διαταγή.

7 γ. Ανώμαλη πληρωμή ληξιπρόθεσμων χρεών

Αλλη κατηγορία ανακλητών πράξεων από το νόμο, είναι οι πληρωμές ληξιπρόθεσμων χρεών που έγιναν ή με μετρητά ή επί πιστώσει [γραμματία, επιταγές]. Σε αυτή λοιπόν την περίπτωση, δεν πλήττεται κάθε πληρωμή ληξιπρόθεσμου χρέους που έγινε μέσα στην ύποπτη περίοδο, αλλά μόνο η ανώμαλη πληρωμή. Ως ανώμαλη πληρωμή λαμβάνεται κάθε πληρωμή όπου δεν παρέχεται στο δανειστή το οφειλόμενο αντικείμενο.

Αντίθετα, κάθε πληρωμή του δανειστή της ληξιπρόθεσμης απαίτησης παρέχεται το αντικείμενο που οφείλεται, ονομάζεται ομαλή, κάθε ανώμαλη πληρωμή ληξιπρόθεσμου χρέους είναι ανακλητή από το νόμο.

7 δ. Σύσταση Εμπράγματης Ασφάλειας προς εξασφάλιση προγενέστερης οφειλής.

Είναι ενδεχόμενο οφειλέτης που έπαυσε τις πληρωμές του να παραχωρήσει υπέρ του δανειστή είτε αυτοβούλως ή κάτω από την πίεσή του εμπράγματη εξασφάλιση σε περιουσιακό του στοιχείο, ιδίως με ενέχυρο ή υποθήκη. Ο νόμος επεμβαίνει σε αυτή την περίπτωση, γιατί η ευνοϊκή αυτή μεταχείριση του δανειστή θα κατέληγε σε βάρος των άλλων πιστωτών. Έτσι λοιπόν η σύσταση ενέχυρου ή υποθήκης μέσα στην ύποπτη περίοδο που έχει τίτλο δικαστική απόφαση ή την ιδιωτική βούληση σε πράγμα του οφειλέτη εμπόρου για εξασφάλιση απαίτησης προγενέστερης οφειλής, ανακαλείται. Ανακλητή είναι και η εγγραφή προσημείωσης σε ακίνητο του οφειλέτη κατά την ύποπτη περίοδο, έγκυρη είναι όμως η προσημείωση που εγγράφηκε πριν από την ύποπτη περίοδο και τράπηκε σε υποθήκη πριν ή και μετά την κήρυξη της πτώχευσης.

Από τα παραπάνω υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις που ευνοούν ορισμένους πιστωτές. Όπως: α] Δεν τίγεται η υπέρ

ανώνυμης εταιρίας παρεχόμενη υποθήκη προς εξασφάλιση προϋπάρχουσας οφειλής, β] Δεν τίγεται επίσης η υπέρ τραπεζών παρεχόμενη εμπράγματη ασφάλεια, έστω προς εξασφάλιση προγενέστερης οφειλής, γ] Επί συστάσεως ενεχύρου με οπισθογράφηση ενεχυρογράφου και με μεταβίβαση του αποθετηρίου, ο νόμος εφαρμόζεται μόνον αν αυτός προς τον οποίο οπισθογραφήθηκε ο τίτλος, γνώριζε την παύση των πληρωμών.

§ 8. Κατ'ευχέρεια ανακλητές πράξεις

Οι πράξεις αυτές είναι απαραίτητο να έγιναν μέσα στην ύποπτη περίοδο χωρίς να συμπεριλαμβάνονται σ'αυτήν οι προηγούμενες δέκα ημέρες της παύσης των πληρωμών.

Αφορούν τον βασικό όγκο των συναλλαγών του εμπόρου, και γι'αυτό το λόγο έχουν τεθεί αυστηρές προϋποθέσεις για την ανάκλησή τους έτσι ώστε να μη τίγεται η ασφάλεια των συναλλαγών.

α] Ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να γνώριζε την παύση των πληρωμών κατά το χρόνο που έγινε η πράξη, πράγμα το οποίο πρέπει να αποδείξει ο σύνδικος.

β] Η συναλλαγή που έγινε ανακαλείται εφόσον είναι επιβλαβής για την ομάδα των πιστωτών.

γ] Οι πράξεις αυτές ανακαλούνται με δικαστική απόφαση την έκδοση της οποίας προκαλεί ο σύνδικος.

Κάθε άλλη πληρωμή που έγινε από τον οφειλέτη εξαιτίας ληξιπρόθεσμων χρεών και δεν αναφέρεται στο άρθρο 537 του Εμπορικού Νόμου, εφόσον έγιναν κατά την ύποπτη περίοδο μπορούν να ανακληθούν.

Από το νόμο αναφέρονται οι εξής πράξεις :

α) Κάθε πληρωμή ληξιπρόθεσμων χρεών που δεν είναι αυτοδικαίως ανακλητή.

β) Κάθε αμφοτεροβαρής πράξη, ενοχική ή εμπράγματη, όπως η πώληση, η μεταβίβαση κυριότητας, η σύσταση εμπράγματης ασφάλειας που όμως αφορά σύγχρονη ή μελλοντική οφειλή.

Υπάρχουν δύο ειδικές κατηγορίες πράξεων που ανακαλούνται με δικαστική απόφαση:

α) Το άρθρο 538 του Εμπορικού Νόμου αναφέρει τη δυνατότητα ανάκλησης της πληρωμής ληξιπρόθεσμου χρέους προς τρίτο που τελεί εν γνώσει της παύσης πληρωμών.

Την αρχή αυτή διασπά η διάταξη του άρθρου 540 του Εμπορικού Νόμου, όπου η πληρωμή συναλλαγματικής ή γραμματίου σε διαταγή από τον πληρωτή, ή τον πρώτο οπισθογράφο αντίστοιχα, στον κομιστή που γνώριζε την παύση των πληρωμών, δεν συνεπάγεται ανάκληση της πληρωμής έναντι αυτού. Η διάταξη του άρθρου 540 του Εμπορικού Νόμου κατοχυρώνει την κυκλοφοριακή δύναμη των χρηματογράφων και έχει ως σκοπό να αποτρέψει ζημία του κομιστή του τίτλου. Προϋπόθεση εφαρμογής της διάταξης,

είναι ότι, τόσο η πληρωμή όσο και η θέση της υπογραφής, έγιναν μέσα στην ύποπτη περίοδο.

Η αξίωση για ανάκληση της πληρωμής στρέφεται κατά του εκδότη της συναλλαγματικής ή του πρώτου οπισθογράφου εφόσον γνώριζαν την παύση των πληρωμών, όταν υπέγραψαν.

Μ Ε Ρ Ο Σ Τ Ρ Ι Τ Ο

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

Γ ε ν ι κ ά

Το τρίτο μέρος του πτωχευτικού δικαίου αναφέρεται στην πτωχευτική διαδικασία. Εδώ περιλαμβάνονται οι προϋποθέσεις κήρυξης της διαδικασίας της πτώχευσης, δηλαδή η οργάνωση της πτώχευσης με τα όργανά της, το πτωχευτικό δικαστήριο, τον εισηγητή δικαστή, τον σύνδικο, τη συνέλευση των πιστωτών και την ύπαρξη ενεργητικού για να καλυφθούν τα έξοδά της. Επίσης περιλαμβάνει και δύο διαδικαστικά στάδια, α] το στάδιο της προπαρασκευαστικής διαδικασίας, το οποίο αναφέρεται στη διασφάλιση και διοίκηση του ενεργητικού της πτώχευσης, όπως και την διαπίστωση του παθητικού και β] το στάδιο της τελειωτικής διαδικασίας, το οποίο αναφέρεται στους τρόπους περάτωσης της πτώχευσης, με συμβιβασμό, ή ένωση πιστωτών, ή την αποκατάσταση του πτωχού.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Π Ρ Ω Τ Ο

Όργανα της Πτώχευσης

§ 1. Πτωχευτικό Δικαστήριο

Πτωχευτικό δικαστήριο είναι Πολυμελές Πρωτοδικείο το οποίο κηρύσσει την πτώχευση και ασχολείται μ'αυτήν.

Κύρια λειτουργία του πτωχευτικού δικαστηρίου είναι η άσκηση εποπτείας κατά την διαδικασία της πτώχευσης και ειδικότερα με τον προσδιορισμό των άλλων οργάνων της πτώχευσης, όπως με τον διορισμό, ανάκληση και αντικατάσταση του εισηγητή και του συνδίκου, στη διενέργεια πράξεων που παίζουν σοβαρό ρόλο στην πτώχευση, όπως επίθεση σφραγίδων για να διασφαλισθεί η πτωχευτική περιουσία, διάταξη για προσωπική κράτηση του πτωχού, προσδιορισμό της αντιμισθίας του συνδίκου, προσδιορισμό των αναγκαίων χρημάτων για την διατροφή του πτωχού και της οικογενείας του.

Επίσης έχει αποφασιστική συμμετοχή κατά τα διάφορα στάδια της πτώχευσης, όπως στην κήρυξη και ανάκληση κήρυξης παύσης εργασιών της πτώχευσης, επικύρωσης του πτωχευτικού συμβιβασμού και στην εκδίκαση των προσφυγών κατά των πράξεων του εισηγητή δικαστή.

**§ 1α. Πτωχευτικές δίκες και αρμοδιότητα του Πτωχευτικού
Δικαστηρίου επί των πτωχευτικών δικών.**

Το πτωχευτικό δικαστήριο είναι αρμόδιο για υποθέσεις οι οποίες από τον νόμο υπάγονται ρητώς σ' αυτό. Σύμφωνα με το άρθρο 8 § 1 του α.ν. 635/1937, στο πτωχευτικό δικαστήριο υπάγονται προς εκδίκαση πτωχευτικές δίκες.

Δεν είναι εύκολο να δοθεί σαφής χαρακτηρισμός της δίκης ως πτωχευτικής. Σύμφωνα με τον ορισμό που δόθηκε από το Γαλλικό Ακυρωτικό το έτος 1888, πτωχευτικές δίκες είναι εκείνες οι οποίες γεννιούνται από την πτώχευση, όπως και εκείνες όπου η πτώχευση επιδρά νομικώς.

Δίκες που προέρχονται από την πτώχευση, είναι εκείνες που συνδέονται αμέσως από την ομαλή διαδικασία της πτώχευσης, όπως για παράδειγμα επίθεση σφραγίδων, προσφυγή κατά πράξεων του εισηγητή δικαστή.

Δίκες στις οποίες η πτώχευση επιδρά νομικώς, είναι εκείνες οι οποίες δεν θα δημιουργούνταν αν δεν πτώχευε ο οφειλέτης, τέτοιες δίκες είναι αγωγή κατά ετερόρρυθμου εταίρου, προς καταβολή της εισφοράς του που συνομολογήθηκε μέσα στην ύποπτη περίοδο αγωγή για την απόδοση πραγμάτων τα οποία υπεξαιρέθηκαν σε βάρος της ομάδας των πιστωτών.

Δεν ορίζονται ως πτωχευτικές δίκες, δίκες που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων,

όπως για παράδειγμα φορολογικές δίκες του πτωχού και οι δίκες που δεν βρίσκονται σε συνάφεια με την κήρυξη της πτώχευσης, όπως οι δίκες κατά των οφειλετών του πτωχού, τα ασφαλιστικά μέτρα για διασφάλιση δικαιωμάτων του πτωχού.

§ 2. Εισηγητής Δικαστής

Ο εισηγητής δικαστής είναι το πρόσωπο εκείνο το οποίο ασχολείται ειδικά με τη συνεχή επίβλεψη των εργασιών της πτώχευσης και την επιτάχυνση της εκκαθάρισής της. Διορίζεται από τα τακτικά μέλη του πτωχευτικού δικαστηρίου, απουσία του προέδρου αυτού. Αντικαθίσταται από το ίδιο πτωχευτικό δικαστήριο. Την πειθαρχική εξουσία για τυχόν αμέλεια των υποχρεώσεων του κατά την διάρκεια της πτωχευτικής περιουσίας, ασκεί το Εφετείο. Ειδικότερα η συμμετοχή του εισηγητή δικαστή στην πτωχευτική διαδικασία, συνίσταται :

Στην εποπτεία επί του συνδίκου, ζητά από το δικαστήριο την ανακλήση του συνδίκου. Όταν υπάρχει λόγος αντικατάστασης του συνδίκου υποβάλλεται σε αυτόν η έκθεση παρατηρήσεων των πιστωτών σχετικά με τους λόγους αντικατάστασης. Σ' αυτόν υποβάλλεται το υπόμνημα από το σύνδικο ή ο συνοπτικός λογ/σμός της κατάστασης της πτώχευσης. Τα ποσα που κατέθεσε ο σύνδικος για λογ/σμό

της πτώχευσης, αναλαμβάνονται μόνο με την δική του άδεια. Ασκεί πειθαρχική εξουσία επί του συνδίκου και αποφασίζει σχετικά με την υποβολή παραπόνων κατά πράξεων του συνδίκου.

Ο εισηγητής δικαστής έχει κάποιες ενδιάμεσες εξουσίες πέρα από εκείνες του συνδίκου. Αυτός επιτρέπει τη μη επίθεση σφραγίδων σε υποκείμενα σε φθορά ή υποτίμηση πράγματα, επιτρέπει την πώληση των αντικειμένων αυτών ή όσων η διατήρηση είναι δαπανηρή.

§ 3. Ο σύνδικος

Ο σύνδικος είναι το πρόσωπο που παίζει καθοριστικό ρόλο στη διαδικασία της πτώχευσης και αποτελεί την κεντρική μορφή, αφού αναλαμβάνει τη διοίκηση της πτωχευτικής περιουσίας που σημαίνει ότι έχει την εξουσία διαθέσεώς της.

Σύμφωνα με το νόμο, ο αριθμός των συνδίκων περιορίζεται μόνο σε ένα. Ως σύνδικος διορίζεται αναγκαστικά μόνο δικηγόρος ο οποίος θα πρέπει να έχει τουλάχιστον τριετή δικηγορική υπηρεσία και διορίζεται μόνο για μια πτώχευση. Δεν επιτρέπεται να διορισθεί σύνδικος συγγενής του πτωχού μέχρι του τετάρτου βαθμού. Ως σύνδικος αποκλείεται να διορισθεί εκείνος που πτώχευσε. Σύμφωνα με την πτωχευτική διαδικασία, υπάρχουν τρία είδη

συνδίκων. Ειδικότερα :

α] Ο προσωρινός σύνδικος, ο οποίος διορίζεται με την απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση.

Λόγω της προσωρινής του ιδιότητας, περιορίζεται σε πράξεις επείγουσας φύσης, όπως είναι οι κατασχέσεις, η σύνταξη της απογραφής της πτωχευτικής περιουσίας, εφόσον αποφασίσει ο εισηγητής δικαστής ότι μπορεί να γίνει μέσα σε μία ημέρα, σύνταξη του καταλόγου των πιστωτών.

β] Ο οριστικός σύνδικος, ο οποίος διορίζεται από το πτωχευτικό δικαστήριο βάσει της έκθεσης του εισηγητή δικαστή και την πρόταση των πιστωτών.

Ως οριστικός μπορεί να οριστεί και ο προσωρινός σύνδικος χωρίς να δεσμεύεται το δικαστήριο από την πρόταση των πιστωτών. Έργο του οριστικού συνδίκου είναι η διαπίστωση του ενεργητικού και του παθητικού της πτωχευτικής περιουσίας και κάθε πράξη που αφορά την διοίκηση της πτωχευτικής περιουσίας.

Ενέργει την αποσφράγιση και απογραφή και συμμετέχει στις κυριότερες πράξεις της πτωχευτικής περιουσίας.

γ] Ο σύνδικος της ένωσης, ο οποίος διορίζεται επίσης από το πτωχευτικό δικαστήριο βάσει της έκθεσης του εισηγητή, εφόσον δεν επιτευχθεί πτωχευτικός συμβιβασμός και η πτώχευση τελειώσει με την ένωση των πιστωτών. Έργο του συνδίκου της ένωσης είναι η εκποίηση

των αντικειμένων της πτωχευτικής περιουσίας και η διανομή του προϊόντος της εκποίησης στους πιστωτές.

Ο σύνδικος μπορεί να αρνηθεί τον διορισμό του μέσα σε είκοσι τέσσερες ώρες από την στιγμή της κοινοποίησής του σ' αυτόν ή να παραιτηθεί για ουσιαστικούς λόγους και ύστερα από απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου, συνεχίζοντας τις εργασίες του έως ότου αντικατασταθεί.

Το λειτούργημα του συνδίκου παύει :

- α) Με το θάνατο ή των ανικανότητα ή την απώλεια της δικηγορικής του ιδιότητας.
- β) Με την περάτωση της πτώχευσης.
- γ) Με την ανάκληση της πτώχευσης.
- δ) Με την ανατροπή της απόφασης που διόρισε το σύνδικο.

3α. Γενικές υποχρεώσεις και ευθύνη του συνδίκου.

Ο νόμος καθορίζει ορισμένες πράξεις που οφείλει ή που έχει το δικαίωμα να διενεργήσει ο σύνδικος :

Σύμφωνα με τα άρθρα 574 και 579 του Εμπορικού Νόμου, προκύπτει η υποχρέωση του συνδίκου να παρακαταθέτει τα χρήματα του πτωχού, καθώς και αυτά που προέρχονται από τις πωλήσεις και από τις εισπράξεις.

Ανάληψη αυτών των χρημάτων μπορεί να γίνει μόνο με την άδεια του εισηγητή δικαστή.

Σε περίπτωση αντικατάστασής του ο σύνδικος οφείλει να λογοδοτήσει προς το νέο σύνδικο.

Σε περίπτωση που σταματήσει το λειτουργημά του για οποιονδήποτε λόγο, είτε σε περίπτωση ανάκλησης της πτώχευσης ή περάτωσης της με απλό πτωχευτικό συμβιβασμό ή με αποκατάσταση του πτωχού, οφείλει να λογοδοτήσει προς τον πτωχό. Ο οριστικός σύνδικος λογοδοτεί προς το σύνδικο της ένωσης και αυτός λογοδοτεί προς τη συνέλευση των πιστωτών.

Ο σύνδικος ευθύνεται προσωπικά κατά τη διάρκεια της πτώχευσης απέναντι στον πτωχό, μόνο εφόσον προσβληθεί η προσωπικότητά ή η τιμή του πτωχού. Μετά την περάτωση της πτώχευσης, ο σύνδικος ευθύνεται για οποιαδήποτε ζημία προκύψει στον πτωχό.

Ο σύνδικος έχει το δικαίωμα να προβεί στην πώληση αντικειμένων τα οποία υπόκεινται σε φθορά ή υποτίμηση ή όπου η διατήρησή τους είναι δαπανηρή είτε για να αποκομίσει χρήματα για την συνέχιση της διαδικασίας της πτώχευσης, είτε γιατί οι συνθήκες πώλησης είναι ευνοϊκές.

Για οποιονδήποτε λόγο χρειασθεί να πωληθούν τα αντικείμενα, απαιτείται άδεια του εισηγητή δικαστή. Η πώληση δεν είναι υποχρεωτικό να γίνει με πλειστηριασμό, αλλά μπορεί να είναι ελεύθερη πώληση έτσι ώστε να

επιτευχθεί μεγαλύτερο τίμημα. Σύμφωνα με το άρθρο 576 του Εμπορικού Νόμου, ο σύνδικος μπορεί να εκποιήσει και ακίνητα. Επίσης ο σύνδικος μπορεί να εκποιήσει ολόκληρη την εμπορική επιχείρηση, εφόσον αυτό ανταποκρίνεται στα συμφέροντα των πιστωτών.

Υπάρχει επίσης η περίπτωση στα συμφέροντα τω πιστωτών να ανταποκρίνεται η δυνατότητα προσωρινής συνέχισης της εμπορικής επιχείρησης αντί της ζημιογόνας εκκαθάρισης.

Οι υποχρεώσεις του συνδικου ως αντισυμβαλλόμενου σε διαπραγματεύσεις ή συναλλαγές με τρίτο πρόσωπο, δεν απορρέουν από την πτωχευτική νομοθεσία, αλλά από τις γενικές αρχές του δικαίου.

Σε περίπτωση που παραβεί τις αρχές αυτές, δεν ευθύνεται ο ίδιος ο σύνδικος, αλλά η πτωχευτική περιουσία. Ο σύνδικος έχει προσωπική ευθύνη εφόσον ανέλαβε ο ίδιος την υποχρέωση ή δημιούργησε προσωπική ευθύνη στην οποία στηρίχθηκε ο τρίτος.

Επίσης δεν ευθύνεται για αμέλεια εάν κατά την εκποίηση κινητού πράγματος πλανήθηκε ως προς το νόμιμο τρόπο κτήσης της κυριότητάς του.

Ευθύνεται όμως αν κατά τις συναλλαγές επ'ονόματι της επιχείρησης που έχει πτωχεύσει δεν γνωστοποιήσει το γεγονός της πτώχευσης και το αποκρύψει.

Έχει επίσης δικαίωμα να προβεί στην ενέργεια

διαδικαστικών πράξεων όπως στη συνέχιση δικών, την έγερση αγωγών, την άσκηση ενδίκων μέσων σχετικά με δίκες που αφορούν την πτωχευτική περιουσία.

Το πτωχευτικό δικαστήριο, βάσει του νόμου, δεν έχει την ευχέρεια να ζητήσει εγγύηση ή άλλη ασφάλεια από το σύνδικο για τη διαχείριση της πτωχευτικής περιουσίας, που αναλαμβάνει.

Ο σύνδικος τιμωρείται πειθαρχικά με πρόστιμο από τον εισηγητή δικαστή σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι ευθύνεται για μάταιη απώλεια χρόνου.

3β. Η αντιμισθία του συνδίκου

Σύμφωνα με το άρθρο 551 του Εμπορικού Νόμου, ο σύνδικος έχει δικαίωμα αντιμισθίας. Η αντιμισθία του συνδίκου αποτελεί απαίτηση του συνδίκου και ανάγεται στα έξοδα διαχείρισης και έχει χαρακτήρα ομαδικού πιστώματος, το οποίο ικανοποιείται πριν από τους ανέγγυους και προνομιούχους πιστωτές. Η αντιμισθία δεν μπορεί να παρακρατηθεί από το σύνδικο από χρήματα που προέρχονται από πωλήσεις ή εισπράξεις.

Η αντιμισθία του συνδίκου υπολογίζεται κάθε φορά κατά την κρίση του δικαστηρίου ανάλογα με τη σοβαρότητα της πτώχευσης και τη φύση των εργασιών που εκτέλεσε ο σύνδικος κατά την διάρκεια της πτώχευσης.

§ 4. Η συνέλευση των πιστωτών

Η συνέλευση των πιστωτών θεωρείται μη μόνιμο όργανο της πτώχευσης και συγκαλείται κατά τις οριζόμενες στο νόμο περιπτώσεις. Η συνέλευση δεν αποτελεί παρά μόνο την ενεργή παρουσία της ομάδας των πιστωτών. Στη συνέλευση μετέχουν οι πιστωτές των οποίων η απαίτηση έγινε δεκτή και βεβαιώθηκε ο χαρακτήρας των αποφάσεων της συνέλευσης είτε είναι συμβουλευτικός, όπως για παράδειγμα είναι η πρόταση που γίνεται στον διορισμό του συνδίκου, ή υποχρεωτικός, όπως στην περίπτωση του πτωχευτικού συμβιβασμού ή υποκείμενος σε δικαστική επικύρωση.

§ 5. Ο πτωχός

Κατά την κρατούσα άποψη, ο πτωχός δεν είναι όργανο της πτώχευσης, αλλά υποκείμενό της. Η δράση του συμβάλλει στην πρόοδο της πτωχευτικής διαδικασίας, είναι δε κατά κανόνα προαιρετική κι σε ορισμένες μόνο περιπτώσεις, υποχρεωτική. Μετά την κήρυξη της παύσης δεν υπάρχουν πια πτωχευτικές εργασίες και κατά συνέπεια δεν υπάρχει και οποιαδήποτε υποχρέωση του πτωχού να συμβάλλει στην πρόδοό τους.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο

ΠΑΥΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

Γ ε ν ι κ ά

Για να διεξαχθούν οι εργασίες της πτώχευσης, απαιτούνται έξοδα. Στις περισσότερες πτωχεύσεις δεν υπάρχουν τα απαραίτητα χρήματα για την κάλυψη των εξόδων που συνεπάγεται η πτωχευτική διαδικασία.

Στην περίπτωση λοιπόν αυτή, το πτωχευτικό δικαστήριο αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση πιστωτή ή του συνδίκου, δύναται να κηρύξει την παύση των εργασιών της πτώχευσης. Δεν πρόκειται για οριστική περάτωση της πτώχευσης, αλλά για πρόσωρινή αναστολή των εργασιών της πτώχευσης.

§ 1. Αποτελέσματα της παύσης των εργασιών

Στατιστικώς προκύπτει ότι, τα δύο τρίτα των πτωχεύσεων σταματούν με την παύση των εργασιών λόγω έλλειψης χρημάτων. Για το λόγο ότι η παύση των εργασιών είναι η συνηθέστερη μορφή με την οποία κλείνει η πτώχευση, τα αποτελέσματα της παύσης των εργασιών είναι πολύ σοβαρά.

Τα αποτελέσματα τα οποία αναφέρονται στο νόμο, είναι :

α) Η ανάληψη από τους πιστωτές των ατομικών

καταδιωκτικών μέτρων κατά του πτωχού.

β] Η δυνατότητα του δικαστηρίου να κηρύξει τον πτωχό συγγνωστό.

1α. Ανάληψη ατομικών καταδιωκτικών μέτρων από τους πιστωτές.

Σύμφωνα με το άρθρο 637 § 1 του Εμπορικού Νόμου, μετά την πάροδο ενός μηνός από την δημοσίευση της απόφασης της παύσης των εργασιών, οι πιστωτές έχουν το δικαίωμα της ατομικής δίωξης του πτωχού, το οποίο είχε ανασταλεί, λόγω της κήρυξης της πτώχευσης. Οι πιστωτές συνεπώς δικαιούνται να εγείρουν αγωγές για να αναγνωριστούν τα δικαιώματά τους να προβούν σε αναγκαστική εκτέλεση της περιουσίας του πτωχού, να τον προσωποκρατήσουν εκτός αν το δικαστήριο τον κηρύξει συγγνωστό.

1β. Κήρυξη του πτωχού συγγνωστού

Σύμφωνα με το άρθρο 637 § 2 του Εμπορικού Νόμου, το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί με την ίδια απόφαση που κηρύσσει την παύση των εργασιών της πτώχευσης, να αποφασίσει ότι ο πτωχός είναι συγγνωστός. Λέγοντας συγγνωστός, εννοούμε την αναγνώριση ότι ο οφειλέτης δικαιολογημένα πτώχευσε για λόγους που δεν οφείλονται ούτε σε δόλο, ούτε σε αμελεία.

§ 2. Νομική φύση της παύσης των εργασιών

Πέρα από την ανάληψη των ατομικών διώξεων η πτώχευση εξακολουθεί να διατηρείται με όλες της τις συνέπειες. Ωστόσο η νομολογία ορμώμενη πιθανώς από την πραγματική, όχι νομική φύση της παύσης των εργασιών, ως κατά κανόνα τρόπου, πράγματι περάτωσης της πτώχευσης, παγιώθηκε με την αποδοχή της θεωρίας της αδράνειας. Αποτέλεσμα της θεωρίας της αδράνειας είναι ότι από την κήρυξη της παύσης των εργασιών της πτώχευσης, εξακολουθεί να υπάρχει η πτώχευση τελεί όμως σε αδράνει κατά τη διάρκεια της οποίας παύει το λειτούργημα του συνδίκου ως και η διοίκηση από αυτόν της πτωχευτικής περιουσίας, την οποία αναλαμβάνει ο πτωχός που πλέον νομιμοποιείται να ασκεί τα δικαιώματά του και να παρίσταται επί δικαστηρίου προσωπικώς, χωρίς τον σύνδικο.

§ 3. Ανάκληση της απόφασης για κήρυξη της παύσης των εργασιών.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 638 του Εμπορικού Νόμου, αν αποδειχθεί ότι υπάρχουν τα αναγκαία χρήματα ή αν τα χρήματα προκαταβληθούν στον σύνδικο, ο πτωχεύσας ή οποιοσδήποτε άλλος ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο ανάκληση της απόφασης που κήρυξε την παύση των εργασιών της πτώχευσης.

Με την ανάκληση η διαδικασία επαναρχίζει από το σημείο

κατά το οποίο είχε αδρανήσει. Οι πιστωτές χάνουν εκ νέου το δικαίωμα της ατομικής δίωξης του πτωχού και υποχρεώνονται να επιστρέψουν αυτά που τυχόν έλαβαν στο διάστημα της παύσης των εργασιών.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Τ Ρ Ι Τ Ο

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

§ 1. Διαπίστωση και διασφάλιση της πτωχευτικής περιουσίας.

Με την απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση ο Γραμματέας του Πρωτοδικείου επιμελείται για την ειδοποίηση του Ειρηνοδίκη, εντός δε είκοσι τεσσάρων ωρών διαβιβάζει προς τον Εισαγγελέα, τον Εισηγητή Δικαστή και τον προσωρινό σύνδικο, απόσπασμα που περιέχει τις κυριότερες διατάξεις της απόφασης. Ο ίδιος γραμματέας επιμελείται για τη δημοσιότητα της απόφασης και την καταχώρηση του πτωχού στο μητρώο πτωχευσάντων.

Πριν την ανάληψη της διαχείρισης από τον σύνδικο, η πτωχευτική περιουσία πρέπει να διασφαλισθεί ώστε να μην είναι δυνατή η αφαίρεση αντικειμένων από αυτήν.

Σύμφωνα με το άρθρο 528 του Εμπορικού Νόμου, με την απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση, διατάσσεται η επίθεση

των σφραγίδων στα αντικείμενα της πτωχευτικής περιουσίας. Σκοπός του μέτρου αυτού είναι η εξασφάλιση της πτωχευτικής περιουσίας ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος απόκρυψης ή αλλοίωσης στοιχείων της από τον πτωχό ή αφαίρεση αντικειμένων της από τρίτους.

Η επίθεση των σφραγίδων διενεργείται από τον Ειρηνοδίκη, ο οποίος είναι αρμόδιος να διορίσει και φύλακα.

Η επίθεση των σφραγίδων μπορεί να γίνει είτε ενώπιον του προσωρινού συνδίκου, είτε και σε απουσία του.

Σε περίπτωση όπου ο εισηγητής δικαστής νομίζει ότι η απογραφή της πτωχευτικής περιουσίας μπορεί να γίνει μέσα σε μία ημέρα οπότε πρέπει να αρχίσει αμέσως με την κήρυξη της πτώχευσης, τότε δεν γίνεται επίθεση σφραγίδων.

Επίσης σε περίπτωση κήρυξης της πτώχευσης θανόντα εμπόρου, εάν οι κληρονόμοι του αποδεχθούν την κληρονομία, πριν από την κήρυξη της πτώχευσης και συντάξουν συμβολαιογραφική απογραφή, τότε δεν γίνεται επίθεση σφραγίδων.

Σε περίπτωση φυγής του οφειλέτη ή απόκρυψης μέρους ή όλου του συνόλου της ενεργητικής περιουσίας του, ο ειρηνοδίκης μπορεί πριν από την κήρυξη της πτώχευσης ή πριν από την ειδοποίησή του από τον γραμματέα, να επιθέσει τις σφραγίδες είτε αυτεπαγγέλτως είτε με αίτηση

πιστωτή.

Ο ειρηνοδίκης που διενεργεί τη σφράγιση, δικάζει τυχόν διαφορές που υπάρχουν σχετικά με τις προϋποθέσεις της επιβολής των σφραγίδων, τα δικαιώματα του αιτούντα, τα σφραγιστέα αντικείμενα.

§ 2. Αντικείμενα σφραγιστέα και μη.

Σε σφράγιση υπόκειται μόνο η πτωχευτική περιουσία που βρίσκεται στην κατοχή του πτωχού. Σφραγίζονται οι αποθήκες, τα γραφεία, τα κιβώτια, τα χαρτοφυλάκια, τα βιβλία, τα έγγραφα και γενικώς όλα τα κινητά αντικείμενα του πτωχού. Επίθεση σφραγίδων σε κινητά του πτωχού που βρίσκονται σε τρίτους, δεν μπορεί να γίνει. Αυτά μπορεί να τα διεκδικήσει ο σύνδικος εγείροντας σε αυτούς διεκδικητική αγωγή.

Σε περίπτωση πτώχευσης ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, οι σφραγίδες δεν μπαίνουν μόνο στο κύριο κατάστημα της εταιρίας, αλλά και στα υπόλοιπα καταστήματά της και στην κύρια κατοικία των ομόρρυθμων εταίρων.

Από το αυστηρό μέτρο της σφράγισης εξαιρούνται ορισμένα αντικείμενα:

α) Υποχρεωτικώς εξαιρούνται: τα πράγματα που είναι απολύτως αναγκαία για τον πτωχό και την οικογένειά του.

αί

β] Δυνητικώς εξαιρούνται: από τον εισηγητή με αίτηση του συνδίκου, τα εμπορικά βιβλία του πτωχού, τα βραχυπρόθεσμα εμπορικά γραμμάτια, τα πράγματα τα οποία υπόκεινται σε προσεχή φθορά ή υποτίμηση και των οποίων η διατήρηση είναι δαπανηρή.

§ 3. Αποσφράγιση - Απογραφή.

Ο οριστικός σύνδικος μέσα σε τρεις ημέρες από το διορισμό του ζητεί να γίνει αποσφράγιση της περιουσίας και προβαίνει στην απογραφή της. Η απογραφή, σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, γίνεται παρουσία του πτωχού και με την παρουσία του Ειρηνοδίκη, ο οποίος υπογράφει την απογραφή σε κάθε διακοπή.

Σε περίπτωση πτώχευσης θανόντα, εάν δεν έχει συνταχθεί απογραφή προηγουμένως, γίνεται με την παρουσία των κληρονόμων.

Μετά την αποσφράγιση και απογραφή, με την οποία διαπιστώνεται το ενεργητικό της πτωχευτικής περιουσίας, ο σύνδικος παραλαμβάνει στην κατοχή του τα αντικείμενα από τα οποία αποτελείται η πτωχευτική περιουσία, ο οποίος βεβαιώνει την παραλαβή τους στην έκθεση απογραφής.

§ 4. Διοίκηση της πτωχευτικής περιουσίας.

4.α. Οι εξουσίες του συνδίκου.

Ο νόμος καθορίζει ορισμένες πράξεις οι οποίες ενεργούνται ή πρέπει να ενεργούνται από το σύνδικο, όπως: α] είσπραξη των απαιτήσεων, β] δικαστικές ενέργειες, γ] συμβιβασμός, δ] πώληση πραγμάτων που ανήκουν στον πτωχό και ε] συνέχιση της εμπορίας.

Ο σύνδικος κατά την άσκηση των εξουσιών του δεσμεύεται μόνο από τους περιορισμούς του νόμου. Σε περίπτωση που ενεργήσει καθ' υπέρβαση των εξουσιών του η ακυρότητα μπορεί να προταθεί μόνο από τον πτωχό και από την ομάδα των πιστωτών.

4 α1. Συντηρητικές πράξεις

Ο σύνδικος υποχρεούται να ενεργήσει κάποιες πράξεις χωρίς να χρειάζεται άδεια άλλου οργάνου της πτώχευσης ή η διενέργεια των πράξεων αυτών να χρειάζεται τελεσιδικία της απόφασης που κήρυξε την πτώχευση λόγω του χαρακτήρα της ως προσωρινώς εκτελεστής.

Τέτοιες συντηρητικές πράξεις, είναι:

Διακοπή της παραγραφής, σύνταξη διαμαρτυρικού, εγγραφή υποθήκης επί ακινήτων των οφειλετών του πτωχού, εγγραφή υποθήκης σε ακίνητα του πτωχού υπέρ της ομάδας των πιστωτών, κατάσχεση, εμφάνιση συναλλαγματικών προς αποδοχή.

4 α2. Είσπραξη απαιτήσεων

Ο σύνδικος έχει την υποχρέωση να εισπράξει τις απαιτήσεις του πτωχού. Ο σύνδικος έχει την εξουσία να διώξει τους οφειλότες του πτωχού και να απαιτήσει κάθε είδους οφειλή που έχει ο πτωχός απέναντι στους οφειλότες με την προϋπόθεση ότι οι οφειλές αυτές ανήκουν στην πτωχευτική περιουσία.

Από αυτές τις εισπράξεις ο εισηγητής δικαστής καθορίζει ένα ποσό από το οποίο ο σύνδικος καλύπτει δικαστικά έξοδα και διαχειριστικές δαπάνες.

Μετά την αφαίρεση των δαπανών αυτών, ο σύνδικος το υπόλοιπο των εισπράξεων το καταθέτει στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε προθεσμία τριών ημερών από την είσπραξή τους, υποβάλλοντας στον εισηγητή δικαστή τα σχετικά αποδεικτικά από την κατάθεσή τους.

Σε περίπτωση που ο σύνδικος δεν καταθέσει τα χρήματα μέσα στην προθεμία, τότε πρέπει να δώσει τόκο διπλάσιο των χρημάτων που δεν κατατέθηκαν.

4 α3. Δικαστικές Ενέργειες

Ο σύνδικος ως προς τις δίκες που αφορούν την πτωχευτική περιουσία, έχει δικαίωμα να ασκήσει κάθε ένδικο μέσο και να εκτελέσει κάθε πράξη για να εισπράξει τις απαιτήσεις της πτωχευτικής περιουσίας.

Ειδικότερα έχει δικαίωμα να συμμετάσχει στις εργασίες άλλης πτώχευσης, να ασκεί την πτωχευτική ανάκληση σε πράξεις που διενεργήθηκαν κατά την ύποπτη περίοδο .

4 α4. Συμβιβασμός

Ο σύνδικος έχει το δικαίωμα να συμβιβασθεί με κάθε αξίωση η οποία είναι υπέρ ή κατά της πτώχευσης.

Σε περίπτωση συμβιβασμού, συντάσσεται μεταξύ του συνδίκου και του συμβιβαζόμενου, πρακτικό ενώπιον του γραμματέα του Πρωτοδικείου, το οποίο υποβάλλεται για επικύρωση στον εισηγητή δικαστή.

Με τον συμβιβασμό δεν συνεπάγεται ανανέωση της έννομης σχέσης εκτός εάν υπάρχει σχετική βούληση των μερών.

4 α5. Πώληση πραγμάτων που ανήκουν στον πτωχό

Ο σύνδικος κατά την διάρκεια της πτώχευσης είναι υποχρεωμένος να προβεί στην πώληση κάποιων αντικειμένων τα οποία ανήκουν στον πτωχό, των οποίων όμως η διατήρηση είναι πολύ δαπανηρή ή υπόκεινται σε υποτίμηση ή χρονική φθορά και απαξίωση.

Η πώληση αυτών των αντικειμένων, καθώς και παντός άλλου αντικείμενου απαιτεί την άδεια του εισηγητή δικαστή, η οποία άδεια δημοσιεύεται στο Δελτίο του Ταμείου Συντάξεων Νομικών.

4 α6. Συνέχιση της εμπορίας

Για να γίνει η συνέχιση της εμπορίας του πτωχού από τον σύνδικο, χρειάζεται έγκριση από τον εισηγητή δικαστή.

Σε περίπτωση που η πτώχευση περατωθεί με πτωχευτικό συμβιβασμό, τότε ο έμπορος αναλαμβάνει την επιχείρησή του, εάν όμως γίνει ένωση των πιστωτών, τότε η εμπορία συνεχίζεται από το σύνδικο. Την συνέχιση της εμπορίας αναλαμβάνει, είτε ο σύνδικος αυτοπροσώπως, είτε αναθέτει την εμπορία σε τρίτους ή στον πτωχό, επί την επιτήρησή του.

Η εμπορία αυτή δεν προσδίδει στον σύνδικο την εμπορική ιδιότητα.

Οι υποχρεώσεις και η διαχείριση του συνδίκου σε αυτή την περίπτωση, πρέπει να είναι λογική και να περιορίζεται σε πράξεις διατήρησης της επιχείρησης.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Τ Ε Τ Α Ρ Τ Ο

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

Οι πιστωτές του εμπόρου που πτώχευσε, για να μπορέσουν να συμμετάσχουν στην διαδικασία της πτώχευσης και να αναγνωρισθούν οι απαιτήσεις τους, θα πρέπει να λάβουν μέρος σε μία διαδικασία που προβλέπεται από το νόμο και ονομάζεται επαλήθευση των απαιτήσεων των πιστωτών. Η συγκεκριμένη διαδικασία δεν επιβάλλεται στους πιστωτές, είναι όμως ο μόνος τρόπος για να συμμετάσχουν στις εργασίες της πτώχευσης και να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις τους.

Ταυτόχρονα με την διαδικασία επαλήθευσης των απαιτήσεων των πιστωτών, διαπιστώνεται και το παθητικό της πτώχευσης.

§ 1. Αναγγελία των απαιτήσεων

Η αναγγελία της απαίτησης των πιστωτών γίνεται: α] με κατάθεση των δικαιολογίων, δηλαδή των εγγράφων που αποδεικνύουν την απαίτηση του πιστωτή, όπως δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα, αξιόγραφα και αποσπάσματα από εμπορικά βιβλία.

β] αίτησης του πτωχευτικού πιστωτή, η οποία να

αναφέρεται στους παραπάνω τίτλους, στο ποσό της απαίτησης, στον χαρακτήρα της απαίτησης, και στους τόκους που έχουν υπολογιστεί μέχρι την κήρυξη της πτώχευσης.

Η αναγγελία μπορεί να γίνει είτε αυτοπροσώπως ή με πληρεξούσιο.

Η αναγγελία του πιστωτή γίνεται με την έκδοση της απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση.

Οι πιστωτές που δεν αναγγέλθηκαν προσκαλούνται εντός τριών ημερών από τον διορισμό του οριστικού συνδίκου για να καταθέσουν τους τίτλους τους με σημείωμα.

Η πρόσκληση των πιστωτών γίνεται με προσωπική ειδοποίηση σε κάθε πιστωτή και με δημοσίευση στο Δελτίο Ταμείου Συντάξεων Νομικών.

Οι πιστωτές καταθέτουν τους τίτλους σε προθεσμία 20 ημερών από την δημοσίευση της πρόσκλησης.

Οι πιστωτές οι οποίοι έχασαν την παραπάνω προθεσμία των 20 ημερών, αποκλείονται από τις εργασίες της πτώχευσης, έχουν όμως δικαίωμα να ασκήσουν ανακοπή μέχρι και την τελευταία διανομή.

§ 2. Διάδικασία της επαλήθευσης

Η εξέλεξη των πιστώσεων γίνεται σε συνέλευση των πιστωτών από το σύνδικο ενώπιον τους εισηγητή δικαστή.

Ο πιστωτής είναι υποχρεωμένος να αποδείξει την απαίτησή του. Ο σύνδικος έχει την υποχρέωση να ερευνήσει την απαίτηση που αναγγέλθηκε από τον πιστωτή.

Η εξέλεξη γίνεται με παραβολή των τίτλων του πιστωτή με τα έγγραφα του πτωχού τα οποία μπορεί να είναι τα εμπορικά του βιβλία, ισολογισμοί.

Αν η απαίτηση γίνει δεκτή, σημειώνεται από τον σύνδικο και θεωρείται από τον εισηγητή.

Ακολουθεί ορκοδοσία του πιστωτή, σχετικά με την αλήθεια της απαίτησής του.

2α. Ορκοδοσία πιστωτή

Κάθε πιστωτής μετά την εξέλεξη της απαίτησής του έχει προθεσμία οκτώ ημερών για να ορκιστεί ενώπιον του εισηγητή. Ο πιστωτής πριν να ορκισθεί δεν έχει το δικαίωμα να συμμετάσχει στις συνελεύσεις των πιστωτών ούτε στις διανομές που ενεργούνται.

§ 3. Αντιρρήσεις κατά την εξέλεξη των πιστώσεων

Κατά την διαδικασία της εξέλεξης των πιστώσεων, υπάρχει περίπτωση να διατυπωθούν αντιρρήσεις οι οποίες μπορεί να αφορούν παράπονο των πιστωτών για την μη παραδοχή της απαίτησής τους ή οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου κατά της παραδοχής απαίτησης πιστωτή.

Απαίτηση η οποία βεβαιώθηκε με τελεσίδικη απόφαση πριν από την πτώχευση, δεν μπορεί ν'αμφισβητηθεί παρά μόνο με άσκηση ένδικων μέσων ή με προσβολή της απόφασης.

Σύμφωνα με το άρθρο 585 του Εμπορικού Νόμου, αντιρρήσεις κατά την διαδικασία της εξέλεξης των πιστώσεων προβάλλουν ο πτωχός, ο σύνδικος και οι πιστωτές.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Π Ε Μ Π Τ Ο

ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ

§ 1. Γενικά

Σκοπός των εργασιών της πτώχευσης είναι η περάτωση της πτώχευσης. Σχετικά με τον τρόπο περάτωσης της πτώχευσης αποφασίζει η συνέλευση των πιστωτών. Σύμφωνα με τον Εμπορικό Νόμο, η πτώχευση μπορεί να περατωθεί ή με πτωχευτικό συμβιβασμό, ή με ένωση των πιστωτών, ή με αποκατάσταση του πτωχού. Η συνέλευση των πιστωτών επιλέγει τον τρόπο που είναι συμφερότερος γι'αυτούς.

§ 2. Έννοια και σκοπός του πτωχευτικού συμβιβασμού

Πτωχευτικός συμβιβασμός είναι η σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ του πτωχού και της νόμιμης πλειοψηφίας των πτωχευτικών πιστωτών η οποία έχει ως αντικείμενο τον

τρόπο ικανοποίησης των πιστωτών και αποτέλεσμα την περάτωση της πτώχευσης.

Η σχετική σύμβαση επικυρώνεται από το πτωχευτικό δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 597 των διατάξεων του Εμπορικού Νόμου.

Ο πτωχευτικός συμβιβασμός δεν διαφέρει από τον απλό, κοινό συμβιβασμό, έχει μία ιδιορρυθμία η οποία συνίσταται στο γεγονός ότι δεσμεύει όλους τους πιστωτές, και αυτούς που μειωθήσαν ή δεν έλαβαν μέρος στη συμβιβαστική συνέλευση ή δεν υπέβαλαν τις απαιτήσεις τους στη διαδικασία της επαλήθευσης. Με λίγα λόγια ο πτωχευτικός συμβιβασμός έχει αναγκαστικό χαρακτήρα.

Ανάλογα με το περιεχόμενό του ο πτωχευτικός συμβιβασμός διακρίνεται σε τρία είδη :

α) Τον απλό ή συνήθη συμβιβασμό, ο οποίος έχει ως περιεχόμενο την μείωση των απαιτήσεων των πιστωτών, ή την παραχώρηση προθεσμίας εξόφλησης στον πτωχό ή και τα δύο.

β) Τον συνμβιβασμό με ολική ή μερική παραχώρηση της πτωχευτικής περιουσίας στους πιστωτές.

γ) Τον μεικτό συμβιβασμό κατά τον οποίο η πτωχευτική περιουσία παραχωρείται όλη στους πιστωτές και σε περίπτωση που το προϊόν της εκκαθάρισης δεν επαρκεί, τότε υποχρεούται να το συμπληρώσει ο πτωχός.

Δεν είναι πτωχευτικός συμβιβασμός ο εξώδικος ή ο φιλικός συμβιβασμός, ο οποίος συνάπτεται εκτός πτωχευτικής διαδικασίας. Ο πτωχευτικός συμβιβασμός αποτελεί ένα σύγχρονο αίτημα για τη μη διάλυση αλλά διάσωση της επιχείρησης.

Παράλληλα, ο πτωχευτικός συμβιβασμός αποτελεί την ιδέα του κοινού συμφέροντος και αυτό γιατί εξυπηρετούνται όλα γενικώς τα συμφέροντα που υπάρχουν στην πτώχευση.

Έτσι λοιπόν, οι πιστωτές ικανοποιούνται με μεγαλύτερο ποσό, γιατί αποφεύγεται το ξεπούλημα της επιχείρησης και ο πτωχός αναλαμβάνει την διοίκηση της πτωχευτικής του περιουσίας και μπορεί να συνεχίσει την εμπορική του δραστηριότητα.

§3. Προϋποθέσεις κατάρτισης του πτωχευτικού συμβιβασμού

Η συνέλευση των πιστωτών είναι το αρμόδιο όργανο για να αποφασίσει σχετικά με το να θα δεχθεί τις συμβιβαστικές προτάσεις του πτωχού. Η συνέλευση των πιστωτών συγκαλείται από τον εισηγητή δικαστή.

Δικαίωμα παράστασης στη συνέλευση έχουν όλοι οι πιστωτές οι απαιτήσεις των οποίων έχουν γίνει οριστικά ή προσωρινά δεκτές, ο πτωχός, ο οποίος καλείται να παρευρεθεί αυτοπροσώπως. Η εκπροσώπηση του μπορεί να γίνει μόνο εάν υπάρχουν ισχυροί λόγοι τους οποίους δέχεται ο

εισηγητής δικαστής.

Στη συνέλευση καλείται και ο σύνδικος και φυσικά ο εισηγητής δικαστής, ο οποίος και προεδρεύει.

Σύμφωνα με το άρθρο 630 του Εμπορικού Νόμου, σε περίπτωση που ο πτωχός καταδικάστηκε για δόλια χρεωκοπία, ο συμβιβασμός απαγορεύεται. Η καταδίκη θα πρέπει να αφορά την πτώχευση που εκκρεμεί. Ο λόγος όπου απαγορεύεται ο συμβιβασμός σε αυτή την περίπτωση, είναι η προσπάθεια απόκρυψης περιουσιακών στοιχείων. Η καταδίκη για απλή χρεωκοπία δεν εμποδίζει τον συμβιβασμό.

Δικαίωμα ψήφου στη συνέλευση, έχουν οι πιστωτές των οποίων οι απαιτήσεις έγιναν προσωρινά ή οριστικά δεκτές και οι εμπραγμάτως ασφαλισμένοι πιστωτές και οι προνομιούχοι.

Στερούνται του δικαιώματος ψήφου, οι πιστωτές συγγενείς του πτωχού, η σύζυγός του, οι γονείς της, οι γονείς του πτωχού και οι συγγενείς μέχρι τετάρτου βαθμού.

Την απόφαση που θα πάρει η συνέλευση των πιστωτών σχετικά με το αν θα δεχθεί τις συμβιβαστικές προτάσεις του πτωχού, πρέπει να τις επικυρώσει το πτωχευτικό δικαστήριο. Το δικαστήριο θα πρέπει να ελέγξει όχι μόνο αν τηρήθηκαν οι διατυπώσεις κατά νόμο, αλλά και αν οι οικονομικοί όροι του συμβιβασμού, συμφέρουν το σύνολο

των πιστωτών και το δημόσιο συμφέρον.

§ 4. Αποτελέσματα του πτωχευτικού συμβιβασμού

Μετά την τελεσιδικία της απόφασης, η οποία επικυρώνει τον πτωχευτικό συμβιβασμό, περατώνεται η πτωχευτική διαδικασία, με αποτέλεσμα να μεταβάλλονται οι έννομες σχέσεις μεταξύ των πιστωτών και του οφειλέτη.

Έτσι, λοιπόν, παύει να υπάρχει η διάκριση μεταξύ πτωχευτικής και μεταπτωχευτικής περιουσίας, δηλαδή περατώνεται η πτωχευτική απαλλοτρίωση και ο πτωχός αναλαμβάνει ξανά την διαχείριση της περιουσίας του.

Η ομάδα των πιστωτών διαλύεται, έτσι οι πιστωτές χάνουν την προνομιακή τους θέση και κάθε πιστωτής αναλαμβάνει τις ατομικές του διώξεις, οι οποίες μπορούν να ικανοποιηθούν από το σύνολο της περιουσίας του οφειλέτη που συμβιβάστηκε.

Παύει το λειτούργημα του συνδίκου ο οποίος λογοδοτεί στον πτωχό και του παραδίδει την πτωχευτική περιουσία.

Δίκες οι οποίες είχαν αρχίσει από τον σύνδικο, συνεχίζονται από τον πτωχό.

Ο εισηγητής δικαστής απαλλάσσεται από τα καθήκοντά του.

Σε περίπτωση πτώχευσης ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, ο συμβιβασμός δεν επεκτείνεται αυτοδικαίως και στις πτωχεύσεις των εταίρων που συμπτώχευσαν, ο

συμβιβασμός αφορά το νομικό πρόσωπο της εταιρίας ή καθένα από τα ομόρρυθμα μέλη και όχι όλους μαζί τους εταίρους.

Αντίθετα ο ατομικός συμβιβασμός ομόρρυθμου εταίρου δεν δεσμεύει τους εταιρικούς πιστωτές, ως προς τα δικαιώματα που έχουν εναντίον της εταιρίας και των άλλων εταίρων, οι οποίοι δεν συμβιβάστηκαν.

§ 5. Ακύρωση του πτωχευτικού συμβιβασμού

Ο πτωχευτικός συμβιβασμός, αν και έχει επικυρωθεί από το πτωχευτικό δικαστήριο, υπάρχει περίπτωση να ακυρωθεί.

Ο πτωχευτικός συμβιβασμός ανατρέπεται είτε με ακύρωση είτε με διάρρηξη ή με κήρυξη του πτωχού σε νέα πτώχευση.

Σύμφωνα με το άρθρο 615 του Εμπορικού Νόμου, ο πτωχευτικός συμβιβασμός ακυρώνεται αυτοδικαίως εάν ο πτωχός καταδικαστεί για δόλια χρεωκοπία, με την οποία ο πτωχός προσπαθεί να αποκρύψει περιουσιακά του στοιχεία.

Η διάρρηξη του συμβιβασμού γίνεται όταν ο πτωχός δεν εκπληρώνει τους όρους του συμβιβασμού.

Η γενική διάρρηξη του συμβιβασμού επέρχεται με δικαστική απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου και εφ'όσον το

ζητήσει η νόμιμη πλειοψηφία των πιστών. Αντίθετα η ατομική διάρρηξη μπορεί να ζητηθεί από το δικαστήριο ή από οποιονδήποτε πιστωτή ενάντια του πτωχού.

Επίσης ανατροπή του συμβιβασμού μπορεί να γίνει στην περίπτωση όπου ο πτωχός, αφού συμβιβάστηκε και αποκαταστάθηκε, απέκτησε πάλι την εμπορική ιδιότητα και κηρύχθηκε σε νέα πτώχευση από την άσκηση της νέας εμπορίας του.

Εάν λοιπόν ο πτωχός κατά τον χρόνο κήρυξης της νέας πτώχευσης δεν εκπληρώνει τους όρους του συμβιβασμού, ο συμβιβασμός ανατρέπεται.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Κ Τ Ο

ΕΝΩΣΗ ΠΙΣΤΩΤΩΝ

§ 1. Γενικά

Σε περίπτωση όπου δεν επιτευχθεί ο πτωχευτικός συμβιβασμός για τους εξής λόγους: α] μη επικύρωση του πτωχευτικού συμβιβασμού από το δικαστήριο, β] μη κατάθεση συμβιβαστικών προτάσεων του πτωχού, γ] ακύρωση ή διάρρηξη του συμβιβασμού, δ] καταδίκη του πτωχού για δόλια χρεωκοπία, τότε οι πτωχευτικοί πιστωτές τελούν αυτοδικαίως σε κατάσταση ένωσης.

Η ένωση δεν είναι αποτέλεσμα δικαστικής απόφασης ή της συνέλευσης των πιστωτών, αλλά είναι τρόπος περάτωσης της πτώχευσης και έχει σκοπό την εκκαθάριση της πτωχευτικής

περιουσίας και την διανομή του προϊόντος της στους πιστωτές.

Με την ένωση δεν τροποποιούνται οι εξουσίες του εισηγητή, της συνέλευσης των πιστωτών και του πτωχευτικού δικαστηρίου.

Ο σύνδικος της ένωσης διορίζεται από το πτωχευτικό δικαστήριο με βάση την έκθεση που συντάσσει ο εισηγητής δικαστής, ο οποίος πριν έχει συμβουλευθεί τους πιστωτές σχετικά με την διατήρηση ή την αντικατάσταση του συνδίκου.

§ 2. Εκκαθάριση του ενεργητικού

Σκοπός της ένωσης είναι η εκποίηση της πτωχευτικής περιουσίας, παρ'όλα αυτά όμως, ο νόμος για το συμφέρον των πιστωτών και του πτωχού, επιτρέπει από τον σύνδικο να συνεχίσει την εμπορία προσωρινά. Για να γίνει αυτό απαιτείται άδεια από τη συνέλευση των πιστωτών, οι οποίοι αναλαμβάνουν και τη σχετική ευθύνη.

Η συνέχιση της εμπορίας δημιουργεί και κάποιες απαιτήσεις τρίτων, οι οποίες θα πρέπει να ικανοποιούνται πρώτες στο ακέραιο από το ενεργητικό της πτώχευσης και την ευθύνη την έχουν ομαδικά όλοι οι πιστωτές.

Σε περίπτωση όπου οι υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν υπερβαίνουν το ενεργητικό της πτώχευσης, τότε οι

πιστωτές που ψήφισαν υπέρ της συνέχισης της εμπορίας, ευθύνονται προσωπικά και απεριόριστα πέρα από την μερίδα που έχουν στο ενεργητικό.

2α. Εκποίηση κινητών πραγμάτων και απαιτήσεων

Ο σύνδικος υπό την επιτήρηση του εισηγητή, χωρίς όμως να απαιτείται ειδική άδεια από τον εισηγητή και απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου, προβαίνει στην πώληση των εμπορευμάτων, των κινητών πραγμάτων και απαιτήσεων του πτωχού. Ο σύνδικος αποφασίζει πως θα πουλήσει τα κινητά πράγματα έτσι ώστε να αποφέρει μεγαλύτερο τίμημα.

Έτσι λοιπόν του επιτρέπεται η πώληση των πραγμάτων, όχι μόνο ατομικά αλλά και ομαδικά. Επίσης καλύτεροι όροι μπορούν να επιτευχθούν αν η πώληση γίνει, όχι με δημόσιο πλειστηριασμό, αλλά με ιδιωτικό πλειστηριασμό.

2β. Εκποίηση ακινήτων

Η εκποίηση των ακινήτων γίνεται ύστερα από την έγκριση του εισηγητή και του πτωχευτικού δικαστηρίου.

Το πτωχευτικό δικαστήριο ορίζει αν η πώληση θα γίνει με πλειστηριασμό ή συμφωνία.

Η εξουσία της εκποίησης και των ακινήτων της πτώχευσης ανήκει στον σύνδικο. Τα ακίνητα αυτά είναι βεβαρυνμένα με υποθήκη και ο σύνδικος αρχίζει την εκποίησή τους μόνο

εάν οι ενυπόθηκοι δανειστές δεν άρχισαν τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης πριν από την ένωση.

Η εξουσία αυτή του συνδίκου περιορίζεται μόνο στα ακίνητα που ανήκουν στον πτωχό. Σε περίπτωση συγκυριότητας εκποιείται μόνο το μερίδιο του πτωχού.

§ 3. Εκκαθάριση του παθητικού

Ο εισηγητής δικαστής είναι αυτός που αποφασίζει τον τρόπο που θα γίνει η διανομή των χρημάτων στους πιστωτές. Γι' αυτό το λόγο ο σύνδικος κάθε μήνα παραδίδει έκθεση στον εισηγητή, η οποία αναφέρει την κατάσταση του πτωχού και των χρημάτων που υπάρχουν. Ο εισηγητής ειδοποιεί σχετικά με τη διανομή τους πιστωτές.

Τα χρήματα που εισπράττονται από την εκποίηση, κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

Ο σύνδικος υποχρεούται, εντός τριών ημερών από την εισπραξη, να υποβάλει απόδειξη από την κατάθεσή τους.

Πριν από τη διανομή των χρημάτων, προαφαιρούνται τα έξοδα της πτώχευσης, τα βοηθήματα που έχουν δοθεί στον πτωχό και την οικογένειά του, τα χρέη προς τους γενικούς και ειδικούς προνομιούχους και ομαδικούς πιστωτές.

Η πληρωμή των πιστωτών γίνεται με δύο τρόπους.

Είτε πληρώνονται από τον σύνδικο, ο οποίος παίρνει τα χρήματα από το Ταμείο όπου αρχικά είχε καταθέσει, είτε

πληρώνονται απ'ευθείας από το Ταμείο.

Καμμία πληρωμή δεν μπορεί να γίνει εάν οι πιστωτές δεν εμφανίσουν τον τίτλο της απαίτησής τους.

Ο σύνδικος σημειώνει πάνω στο έγγραφο την πληρωμή που έγινε από αυτόν ή που διατάχθηκε από αυτόν.

Ο σύνδικος συντάσσει λογαριασμό [πίνακα διανομής], ο οποίος καθορίζει την σειρά κατάταξης των πιστωτών.

Σύμφωνα με την νομολογία, ο λογαριασμός διανομής αποτελεί λογιστική πράξη διανομής και όχι πίνακα κατάταξης με την έννοια του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Ο σύνδικος θα πρέπει να φροντίσει για την ορθότητα της σύνταξης του λογαριασμού έτσι ώστε να επιτευχθεί η συλλογική και σύμμετρη ικανοποίηση των πιστωτών.

Η σειρά κατάταξης των πιστωτών ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Πρώτα, λοιπόν, κατατάσσονται οι ομαδικές απαιτήσεις, δηλαδή, οι ομαδικές δαπάνες που αφορούν έξοδα διοίκησης, χρέη τα οποία δημιουργούνται από την δράση του συνδίκου, βοηθήματα προς τον πτωχό.

Δεύτερον, κατατάσσονται οι απαιτήσεις των γενικών προνομιούχων πιστωτών.

Τρίτον οι απαιτήσεις των πιστωτών που έχουν ειδικό προνόμιο και ενυπόθηκων πιστωτών και τέλος οι απαιτήσεις των εγχειρόγραφων πιστωτών που υποβλήθηκαν στην

διαδικασία της επαληθεύσεως.

§ 4. Κλείσιμο της ένωσης

Μετά την εκποίηση της πτωχευτικής περιουσίας και τη διανομή του προϊόντος της εκποίησης, συγκαλείται η συνέλευση των πιστωτών, όπου ενώπιόν της λογοδοτεί ο σύνδικος.

Με τη λύση της συνεδρίασης η ένωση διαλύεται αυτοδικαίως, χωρίς να απαιτείται δικαστική απόφαση.

Με το κλείσιμο της ένωσης, επέρχεται και η περάτωση της πτώχευσης, η οποία επιφέρει και κάποιες συνέπειες όπως είναι: α] Διάλυση της οργάνωσης της πτώχευσης και παύση των οργάνων της. β] Διάλυση της ομάδας των πιστωτών, γ] παύση της πτωχευτικής απαλλοτρίωσης για τα στοιχεία της πτωχευτικής περιουσίας που δεν έχουν εκποιηθεί.

§ 5. Κήρυξη του πτωχού ως Συγγνωστό

Κατά την συνέλευση των πιστωτών για το κλείσιμο της ένωσης, συντάσσεται έκθεση του εισηγητή, στην οποία οι πιστωτές και ο πτωχός καταχωρούν τις παρατηρήσεις τους για το αν ο πτωχός είναι συγγνωστός.

Αυτό το αποφασίζει το πτωχευτικό δικαστήριο, σύμφωνα με την καλή πίστη του πτωχού στην πτώχευση.

Η κήρυξη του πτωχού συγγνωστού, έχει ως συνέπεια, να απαλλάσσεται ο πτωχός από την προσωπική κράτηση.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε Β Δ Ο Μ Ο

ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Γενικά

Η περάτωση της πτώχευσης δεν επιφέρει παύση των συνεπειών της, όπως άρση των προσωπικών κυρώσεων, στο πρόσωπο του πτωχού. Για την παύση αυτών των συνεπειών, η νομοθεσία προβλέπει ειδική δικαστική διαδικασία, την πτωχευτική αποκατάσταση. Η πτωχευτική αποκατάσταση είναι θεσμός διπλής σημασίας. Πρώτον, αίρονται οι προσωπικές, ηθικές και μειωτικές κυρώσεις του πτωχού και δεύτερον αποτελεί τρόπο περάτωσης της πτώχευσης με την προϋπόθεση όμως, ότι ο πτωχός εξόφλησε τους πιστωτές κατά κεφάλαιο, μέχρι και ως την κήρυξη της πτώχευσης τόκους. Η αποκατάσταση κηρύσσεται με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, μετά από αίτηση του πτωχού ή των κληρονόμων του σε περίπτωση που έχει πεθάνει ο πτωχός. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου καθορίζει την ημέρα εκδίκασης, η οποία δεν μπορεί να καθορισθεί πριν από την πάροδο τριάντα ημερών από την δημοσίευση στο Δελτίο Συντάξεως Νομικών, περίληψης της αίτησης.

§ 1. Λόγοι αποκατάστασης

Η αποκατάσταση γίνεται εφόσον συντρέχουν οι εξής λόγοι:

α] πάροδος δεκαετίας από την κήρυξη της πτώχευσης.

β] εάν έγινε πτωχευτικός συμβιβασμός, ο οποίος επικυρώθηκε τελεσίδικα, γ] εάν ο πτωχός εξόφλησε όλους γενικά τους πτωχευτικούς πιστωτές κατά κεφάλαιο και τους μέχρι της κήρυξης της πτώχευσης, τόκους.

Η αποκατάσταση είναι υποχρεωτική για το δικαστήριο εάν συντρέχει ένας από τους λόγους αποκατάστασης.

Το δικαστήριο δεν μπορεί να κηρύξει την αποκατάσταση αν ο πτωχός έχει καταδικαστεί για δόλια χρεωκοπία, ενώ έχει δυνητική ευχέρεια εάν καταδικαστεί για απλή χρεωκοπία.

§ 2. Εφαρμογή της αποκατάστασης

Οι τρεις λόγοι της αποκατάστασης κατ'αρχήν αναφέρονται στα φυσικά πρόσωπα. Βέβαια η αποκατάσταση εφαρμόζεται και σε εταιρία που πτώχευσε, μόνο που αμφισβητείται αν η παρέλευση της δεκαετίας από την κήρυξη της πτώχευσης αποτελεί λόγο αποκατάστασης των εταιριών.

Σε περίπτωση ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, η αποκατάσταση του νομικού προσώπου της εταιρίας, δεν συνεπάγεται και την αποκατάσταση του πτωχεύσαντα, ομόρρυθμου εταίρου.

Για τον ομόρρυθμο εταίρο ισχύει η πάροδος της δεκαετίας ως λόγος αποκατάστασης.

Η ανώνυμη εταιρία σε περίπτωση αποκατάστασης μπορεί να αναβιώσει με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων.

§ 3. Αποτελέσματα της αποκατάστασης

Τα αποτελέσματα που επέρχονται από την τελεσιδικία της απόφασης, εξαρτώνται από το λόγο αποκατάστασης.

Σε αποκατάσταση λόγω παρέλευσης δεκαετίας ή συμβιβασμού, μοναδική συνέπεια είναι η άρση των προσωπικών κυρώσεων.

Σε αποκατάσταση λόγω εξόφλησης των πιστωτών, επέρχεται και άρση των προσωπικών κυρώσεων και περάτωση της πτώχευσης.

Ο πτωχεύσας διαγράφεται από το μητρώο πτωχευσάντων.

Αυτός που αποκαταστάθηκε λόγω παρέλευσης δεκαετίας, αποκτά την ικανότητα για άσκηση της εμπορίας και πρώτου περατωθεί η πρώτη πτώχευση να κηρυχθεί σε δεύτερη.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ο Γ Δ Ο Ο

Εξυγίανση των Επιχειρήσεων

Σύμφωνα με όσα αναφέρουμε στα προηγούμενα κεφάλαια, το πτωχευτικό δίκαιο οδηγεί την επιχείρηση που πτώχευσε στην διάλυση και χαρακτηρίζεται ως ο χειρότερος καταστροφέας των αξιών. Εδώ ακριβώς εμφανίζεται το δίκαιο της εξυγίανσης ως αντίποδας της πτωχευτικής εκκαθάρισης, γιατί στόχος της εξυγίανσης είναι η αναδιοργάνωση και επιβίωση της επιχείρησης. Το πτωχευτικό δίκαιο δεν διαθέτει θεσμοθετημένους εξυγιαντικούς μηχανισμούς, γιατί όλη η ιδεολογία του, βασίζεται στην καλύτερη ικανοποίηση των πιστωτών μέσω της εκκαθάρισης της επιχείρησης, χωρίς να εξετάζεται αν η επιχείρηση που πτώχευσε είναι βιώσιμη. Το αν μία επιχείρηση βρίσκεται σε κρίση και αν είναι βιώσιμη, κρίνεται από καθαρά οικονομικά κριτήρια, όπου δεν λαμβάνεται μόνο η ρευστότητα και οι υποχρεώσεις της επιχείρησης, αλλά και οι προοπτικές της.

Το δίκαιο θα πρέπει να λάβει τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα, ώστε να αποφεύγεται μέσω της εξυγίανσης να δημιουργούνται προβληματικές επιχειρήσεις.

Για την κάθε επιχείρηση θα πρέπει να λαμβάνονται τα

κατάλληλα διορθωτικά μέτρα, σύμφωνα με το πρόβλημά της και την κατάσταση που βρίσκεται. Η επιτυχής εξυγίανση δεν οφείλει μόνο τον πτωχό, αλλά και όλα τα πρόσωπα όπου επηρεάζεται αρνητικά η οικονομική κατάρρευση της επιχείρησης, όπως τους δανειστές, τους προμηθευτές, τους πελάτες, τους εργαζομένους, αλλά και την εθνική οικονομία.

Η εξυγίανση μπορεί να επιτευχθεί με οργανωτικές μεταβολές της επιχείρησης, με αναδιάρθρωση των χρεών της και με οικονομική ενίσχυσή της.

Οι οργανωτικές μεταβολές γίνονται με αντικατάσταση της παλιάς διοίκησης με νέα, με μεταβολή του αντικειμένου δραστηριότητας της επιχείρησης, με απόλυση προσωπικού, με μείωση των μισθών, με συγχώνευση, με βελτίωση της παραγωγής, με κλείσιμο ορισμένων κλάδων κ.α.

Η αναδιάρθρωση των χρεών της επιχείρησης γίνεται με μείωση των απαιτήσεων, χορήγηση προθεσμίας, πάγωμα των τόκων. Η οικονομική ενίσχυση μπορεί να γίνει με αύξηση του κεφαλαίου, με νέες εισφορές που μπορούν να καταβάλουν, είτε οι παλιοί μέτοχοι, είτε κάποιος νέος χρηματοδότης, ο οποίος μπορεί να αναλάβει και τον έλεγχο της επιχείρησης και την εξόφληση των χρεών της. Ως μέτρο εξυγίανσης είναι η μεταβίβαση της επιχείρησης σε άλλο φορέα. Επίσης το κράτος μπορεί να συμβάλει

παρεμβαίνοντας στην εξυγίανση της επιχείρησης, με επιδοτήσεις, με χρηματοδότηση με ευνοϊκούς όρους και με χαμηλή φορολόγηση αυτών των επιχειρήσεων.

Το δίκαιο της εξυγίανσης δεν έρχεται για να καταργήσει το πτωχευτικό δίκαιο. Παρότι έχουν διαφορετικούς σκοπούς δεν αποτελούν σχέση αντίθεσης, αλλά αλληλοσυμπληρούμενους κανόνες δικαίου. Αλλά το πτωχευτικό δίκαιο εφαρμόζεται εκεί όπου το δίκαιο της εξυγίανσης είναι μάταιο να χρησιμοποιηθεί [μη βιώσιμες επιχειρήσεις].

Η διαδικασία της εξυγίανσης επιδιώκει, όπως και η πτώχευση, τη σύμμετρη ικανοποίηση των δανειστών με τη διαφορά ότι η εκκαθάριση κατ'ανάγκη διασπά την περιουσία, ενώ η αναδιοργάνωση την κρατά ενωμένη. -

Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

ΝΙΚ. Κ. ΡΟΚΑ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 1994.

ΛΑΜΠΡΟΣ Β. ΚΟΤΣΙΡΗΣ - ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ 1994.

ΒΑΣΙΛΗΣ Γ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ - ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ Γ. ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΥ - ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ.

ΚΩΝ/ΝΑ ΜΠΕΤΖΙΟΥ-ΚΑΜΤΣΙΟΥ - ΠΑΥΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ
ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ.

